नार्पा भूमि गाउँपालिका
नीति, बजेट तथा कार्यक्रम पुस्तिका
(आ.व. २०८२-८३)

नार्पा भूमि गाउँपालिका

च्याँखु, मनाङ

गण्डकी प्रदेश, नेपाल

दुई शब्द

कैयौं राजनैतिक आन्दोलन र दश बर्षे जनयुद्धको जगबाट स्थापित संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको बहुप्रतिक्षित संविधान जारी भएसँगै नेपाली राजनैतिक स्थिरताको युग शुरु भएको छ। वि.सं. २००४ सालदेखिको राजनैतिक अस्थिरता, अन्योलता र दिशाहिनताको दुरावस्थालाई चिर्दै पटक पटकको अथक प्रयास पछि नेपालको संविधान २०७२ जारी भएसँगै नेपालमा संघीयता कार्यान्वयनको मुल ढोका खुलेको हो। विभिन्न कालखण्डमा हजारौं वीर शहिदहरुको बलिदानीबाट प्राप्त गणतन्त्र, संघीयता र धर्मनिरपेक्षता जस्ता महत्वपूर्ण उपलब्धिहरुको रक्षा र कार्यान्वयनले अहिले गति लिएको आभास आम नागरिकसामु पुग्न सफल भएको छ।

हामीलाई विश्वासको मत प्रदान गरेर स्थानीय सरकारको नेतृत्वको जिम्मा दिएर ऐतिहासिक र महत्वपूर्ण राजनैतिक, सामाजिक अभिभारा पुरा गर्ने जिम्मेवारी दिनुभएकोमा म यस गाउँपालिकाका सबै मतदाता र आम नागरिकमा आभार प्रकट गर्दै तपाईको विश्वासको मतलाई यस पालिकाको विकास र सम्वृद्धिमा अहोरात्र प्रयोग गर्ने र नमुना गाउँपालिका बनाउने दृढ संकल्प प्रस्तुत गर्दछु। भौतिक र मानवीय विकासलाई समानान्तर रुपमा अगाडी बढाउँदै नागरिकको घरदैलोको सरकारको अनुभुति गराउने जिम्मेवारी हाम्रो काँधमा छ। विकास निर्माण र सेवा प्रवाह दुवैमा नागरिक अधिकारको प्रत्याभुति दिलाउने काम हाम्रो हुनेछ। आम मतादालाई पछुतो होईन गर्व गर्न लायकको ब्यवहारिक वातावरण बनाउन केही महत्वपूर्ण गौरवका आयोजनाहरु अगाडी सारेको छु। नमुना एकिकृत बस्ति, अर्गानिक भिलेजको घोषणा, ईको भिलेजको रुपमा गाउँपालिकालाई विकसित गरि नेपालकै पहिलो वातावरणमैत्री गाउँपालिका निर्माण गर्ने, प्राविधिमा आधारित गाउँपालिकाको रुपमा विकशित गरि ई-गभरनेन्स लागु गर्ने र बृहत्तर ओगानेम विकास परियोजना सञ्चालन गर्ने गरि विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन बनाउने काम अगाडी बढाईएको छ।

अन्त्यमा, राजनैतिक आस्था भन्दा माथि रहेर सहभागितात्मक विकासको मुल मन्त्रलाई आत्मासाथ गर्दै सदाचारयुक्त, समुन्नत र समतामुलक समाज निर्माणको महान कार्यमा हाम्रा पाईला लम्किरहनेछन्। भौतिक, सामाजिक तथा आर्थिक विकासको माध्यमले रोजगारी सृजना गरि आत्मनिर्भर गाउँपालिका बनाउने काममा यहाँहरुको निरन्तर साथ, सहयोग, सहभागिता एवं सल्लाह र सुझावको अपेक्षा गरेको छु।

धन्यबाद।

कोन्जो तेन्जिङ लामा
गा.पा अध्यक्ष

दुई शब्द

मनाङ जिल्लाकै गौरव नार्पा भूमि लुकेको उपत्यकाको नाउले चिरपरिचित छ। अलौकिक भूगोल र सुन्दर हिम श्रृङ्खलाले मिश्रित भूमि विकासका प्रचुर सम्भावना र भौगोलिक चुनौती बीच संघर्ष गरिरहेको भूमि नार्पा भूमि विकासमा छलाङ मार्न आतुर छ। नार्पा भूमि पर्यटकीय दृष्टिकोणले संसारका सबै आश्चर्यहरुको संगालो हो।यसका लागि रुपान्तरणकारी नीतिगत सुधारको खाँचो र जनप्रतिनिधिहरुको चासो बीच तादाम्यताको अत्यन्त जरुरी छ। आन्तरिक स्रोतमा कमजोर मानिएता पनि सम्भावना र अवसरमा देशकै नमुना हो भनेर दावाका साथ भन्न सकिन्छ।

विकासको मेरुदण्ड मानिने सडक पूर्वाधारले बामे सर्न नसकिरहेको अवस्थामा प्रदेश र केन्द्र सरकारको प्राथमिकता बिना नार्पा भुमीको काचुली फेर्न जुग लाग्ने देखिन्छ। विकासको सपना देखेर बसेको यस उर्वर भूमिले समृद्धिको व्यग्र प्रतिक्षालाई भेटाउन स्रोतको न्यायोचित विनियोजन, प्रभावकारी कार्यान्वयन र फरकपनहरुको बीचमा साझा दृष्टिकोण पहिल्याउने सार्थक र सकारात्मक सहकार्य अपरिहार्य तत्व हुन। जनप्रतिनिधिहरुवाट तयार यस नीति तथा कार्यक्रमले लिएका आकांक्षँ र विनियोजन भएका बजेट तथा कार्यक्रमलाई जनमैत्री एवं पारदर्शी ढङ्गले कार्यान्वयन गर्ने अहम् जिम्मेवारी प्रशासनिक संयन्त्रको रहने गर्दछ। यस भूमिका प्रति हामी सदा जवाफदेही, जिम्मेवारी र प्रतिवद्ध रहने छौ।

सिमित स्रोतवाट असिमित विकास आकांक्षालाई सम्वोधन गर्ने गरी स्रोतको विन्यास गर्नु नै चुनौतीको विषय हो। हिउँको पगरी गुथेर बसेको, आफ्नो छातिमा नाउर, याक, चौरी नचाएर बसेको भूमि, हिउँ चितुवाको आँगन बनेको भूमिको लोभलाग्दो विकास हेर्न यहाँका स्थानीय,जनप्रतिनिधि र कर्मचारी समेत आतुर छन्। गाउँको समृद्धि र सुशासन सबैको चासो एवं सरोकारको विषय हो।यस साझा सरोकारलाई साकार पार्न जनप्रतिनिधिज्यूहरु, राजनीतिक एवं सामाजिक अगुवाहरु, सम्पूर्ण कर्मचारी एवं समस्त गाउँबासीहरुको सकारात्मक सहकार्य एवं सहयोग हाम्रो कार्य सम्पादनको महत्वपूर्ण उर्जा सावित हुन आउँछ।

संघीय सरकारले गर्ने विभिन्न मूल्याङ्कन आ.व. २०८०।८१ को LISA, FRA र कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनमा जिल्लाकै उत्कृष्ट पालिका बन्न सफल भएको छ। यो नतिजाले पालिका बासीलाइ खुशीका साथसाथै थप जिम्मेवार र यो उचाई कायम राख्न चुनौती थपिएको छ। कठीन भूगोल आफैंमा चुनौती हुँदाहुँदै यो नतिजाले जिल्लाको सबै कार्यालयलाई चुनौती दिएको छ।

प्राप्त यो नतिजा, सद्भभाव एवं सहकार्य प्रति हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु र भावी दिनमा यो उर्जा हौसला थप मजबुत एवं अविछिन्न रहनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु।

शुशिल लम्साल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

विषय-सूची

परिचय		१
ऐतिहासिक पृष्ठभूमि		२
१.	नार्पां भूमि गाँउपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को नीति तथा कार्यक्रम	३
२.	बजेट बक्तव्य	१९
३.	१८ औं गाँउसभाका निर्णयहरु	२०
४.	आर्थिक ऐन, २०८२	२६
५.	विनियोजन ऐन, २०८२	४५
६.	कार्यक्रमगत विनियोजन	५०
७.	क्षेत्रगत आय व्यय प्रक्षेपण	६६
८.	आ.व. ८०।०८१ को न्यायिक समितिको प्रतिवेदन	७०
९.	नार्पा भूमि गाँउपालिका अन्तर्गत रहेका जनप्रतितिधिहरुको विवरण	७१
१०.	नार्पा भूमि गाँउपालिका अर्न्तगत कार्यरत कर्मचारीको विवरण	७२
११.	नार्पा भूमि गाँउपालिकाको संगठन संरचना	७६
१२	कार्यक्रम तथा केही तस्बीरहरु	७७

परिचय

नेपालको संविधानले देशको संघीय संरचना स्वीकार गरेको छ। त्यस पश्चात नेपालको शासन व्यवस्था संघ, प्रदेश र स्थानीय गरी तिन तहमा विभाजन गरेको छ। प्रत्येक तह स्वायत्त हुने र प्रत्यक तहका आफ्नै सरकार हुने व्यवस्थाले घर घरमा सिंहदरबारको परिकल्पना संविधानले गरेको छ। वि.सं. २०६२/०६३ को जनआन्दोलन र त्यसले सृजना गरेको राजनीतिक परिवर्तनको प्रभाव, नेपालको संविधान र २०७४ को राज्य पुनर्संरचना पछि हिमाल पारिको जिल्ला भनेर चिनिने मनाङको नार्पाभूमि (साविक नारफू) गाउँपालिका यसका आफ्नै विविध विशेषताले परिचित गाउँपालिका हो। यसभित्र पर्ने फू क्षेत्र (तत्कालीन फू गा.वि.स.) लाई नेपालको सबैभन्दा कान्छो गा.वि.स.का रुपमा चिनिन्थ्यो, जसलाई नेपालको भूभागभित्र सन् १९५० पछि मात्र पहिचान गरिएको कुरा विभिन्न स्रोतहरुमा उल्लेख भएको पाईन्छ। प्राकृतिक सुन्दरताका पारखी विश्वका मानिसहरुका लागि यो एउटा सुन्दर र मनोरम गन्तब्य हो भन्दा अत्युक्ति नहोला। साविकका नार र फू गा.वि.स. मिलेर बनेको यस गाउँपालिका समुद्र सतह देखि करिब २६०० मि. देखि ७००० मि. को उचाईमा फैलिएको छ। उत्तरमा चिनको स्वशाशित क्षेत्र तिब्बत, दक्षिणमा चामे गाउँपालिका, पूर्वमा नासों गाउँपालिका मनाङ र पश्चिममा मनाङ ङिस्याङ गाउँपालिकाभित्र यो गाउँपालिका अवस्थित छ भने यसको क्षेत्रफल ८३७.५३ बर्ग कि.मि. छ। जम्मा ५ वटा वडाहरु रहेको यस गाउँपालिकाको केन्द्र च्याँखु तोकिएको छ। जम्मा १२८ घरधुरी रहेको यस नार्पाभूमि गाउँपालिकामा जम्मा जनगणना २०७८ का अनुसार ३९६ जनसंख्या रहेको छ। लामा प्रजातिको बाहुल्यता रहेको यस क्षेत्रमा अन्य जातहरु जस्तै घले, गुरुङहरुको समेत बसोबास रहेको पाईन्छ। यहाँका सम्पूर्ण मानिसहरु बौद्ध धर्मका अनुयायीहरु हुन। कामकाजको रुपमा देवनागरी लिपीको नेपाली भाषा प्रयोग हुने यस क्षेत्रका मानिसहरुको भाषा नार्पा भाषा जसलाई भाषा आयोगले नारफू भाषा भनेर सूचिकृत गरेको छ।

कृषितर्फका मुख्य उत्पादनमा करु(उवा) र आलु पर्दछन्। अत्यधिक चिसोको कारण एक वालि प्रणाली कायम रहेको छ, जुन परम्परागत खेतिप्रणली अनुसार उत्पादन हुनालेखाद्यान्नमा आत्मनिर्भर हुन सकेको छैन। याक, चौंरी, भेडा, च्यांग्रा जस्ता पशुहरुको पालन पशुजन्य उत्पादन घ्यू, मासु आदिको विक्री वितरण यस क्षेत्रको अर्को आम्दानीको श्रोत हो। बहुमुल्य औषधीय गुणयुक्त जडिबुटी यार्चागुम्बु यस क्षेत्रको मुख्य चिनारी र आम्दानीको मुख्य श्रोत समेत हो। अन्य महत्वपूर्ण जडिबुटीहरु जस्तै पाँचऔंले, निरमसी, पदमचाल, बन लसुन आदि पनि यस क्षेत्रमा प्रचुर मात्रामा पाईन्छन्। तल्लो क्षेत्रमा भएको जंगलमा सल्लाका विभिन्न जात जस्तै धुपीसल्ला, लौठसल्ला, ठिंगुरेसल्ला आदि रुखविरुवाहरु यस क्षेत्रमा पाईने रुखविरुवाहरु हुन् भने माथिल्लो क्षेत्रमा ठूला, फराकिला र रमणीय घाँसे मैदानहरु(चरन क्षेत्रहरु) पाईन्छन्।

खासगरी वर्षमा करिब आधा समय हिउँले सेताम्य ढाक्ने यो क्षेत्र पर्यटकीय दृष्टिकोणले नै उत्तम क्षेत्र हो भन्न सकिन्छ। क्यानोनिङ(छहरा आरोहण)का लागि नयाँ गन्तब्यका रुपमा परिचित विश्वकै अग्लो स्थानमा रहेको लुङ्गा झरना (५२१५ मि.) यसै गाउँपालिकाको फू क्षेत्रमा पर्दछ। विभिन्न धार्मिक महत्व राख्ने यहाँका प्रशिद्ध टसि लाकाङ लगायतका बौद्ध गुम्बाहरु, परम्परागत मौलिक शैलीका बस्ती, भेषभ़ूषा र संस्क़ृतीहरु, स़ुन्दर याक, चौंरी र च्यांग्राहरु, रमणीय चरन क्षेत्रहरु, कंगारु लगायतका हिमाल र हिमश्रृंखलाहरु, ट्रेकिङका लागि प्रशिद्ध काङला पास, तेरिला पास, पाङ्गे पास जस्ता गन्तब्यहरु, ग्राकाङ गुफा, तिम्बु गुफा जस्ता रमणीय गुफाहहरु यस क्षेत्रमा पर्यटकीय सम्भावना बोकेका क्षेत्रहरु हुन्। मुलतः पर्यटन क्षेत्रको विकासले नै यहाँको विकासको सम्भावनाको ढोका खोल्ने कुरालाई नकार्न सकिँदैन।

ऐतिहासिक पृष्ठभूमि

यो गाँउलाई सन १९५० मा तिलमानले तिब्बतको बोर्डरबाट दुई दिनको पैदल हिडि पत्तालगाएका थिए र यहाँ बसोबास गर्ने तिब्बतियन मुलका छन। यीनिहरुले यीनका पूर्खाहरु कहिले देखि बसोबास गर्दै आए भन्न सक्दैनन। संभवत यीनीहरु १७ शताब्दीको अन्ततिर र १८ औ कताब्दीको शुरुमा नार्पा भूमी उपत्यकामा प्रवेश गरी बसोबास गरेको अनुमान गरिन्छ। तिब्बतियन संस्कृतिको प्रष्ट छाप यहाँका बासिन्दाहरुमा पाइन्छ। १९ शताब्दीमा यहाँ लमजुङका घले र लामिछानेहरुले ब्यापार गरेको पाइन्छ भने थाकखोलाका थकालीहरुले पनि ब्यापार गरेको पाइन्छ। यही ब्यापारको सिलसिलामा थकाली र घलेहरुको बिचमा ठ्याकठुक परेको थियो। सन् १९६४ मा खम्पाहरुले अबैधरुपमा आएर बसोबास गरी यहाँका जनताहरुलाई दुख दिएका र जमिन जोत्ने चौरी चराउने बनलाई समेत अतिक्रमण गरेको पाइन्छ। फू गाँउको क्यांङ भन्ने ठाउँमा बसोबास गरेको पाइन्छ। यो ठाउँ सम्म भएकोले खेतीपाती गर्न र बसोबास गर्न सजिलो भएको पाइन्छ। फुको थोरै जनसंख्या भएकोले प्रतिरोध गर्न सकेनन। नेपाल सरकारको उपस्थीति नभए सरह नै थियो। गाउँलाई दुख दिने चरनहरुमा हस्तक्षेप गर्ने जस्ता कार्यहरुले गर्दा मनाङसंग उजुरी गरे। मानो र छाछुम गाउँले सन् १९६६ मा आक्रमण गरे, यसपछि खम्पाहरु मिलेर बस्न लागे। सन १९७५ को जुलाइमा नासुंग र नारफु बाट सबै खम्पाहरुलाई नेपाल सरकारले हटायो।

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयबाट प्राप्त राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को अन्तिम नतिजा अनुसार वडागत रुपमा जनसंख्याको विवरण

वडा नं.	घर परिवार संख्या	पुरुष	महिला	जम्मा	मूख्य वस्तीहरु	महिला पुरुष अनुपात
१	२५	६३	६६	१२९	नार	१०४.७६
२	३७	८१	८०	१६१	नार	९८.७६
३	२८	६१	८५	१४६	नार	१३९.३४
४	२१	४१	४९	९०	फु	११९.५१
५	१७	४०	४९	८९	फु	१२२.५
जम्मा ५	१२८	२८६	३२९	६१५		११५.०

१. नार्पा भूमि गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को नीति तथा कार्यक्रम

यस गरिमामय गाँउसभाका उपाध्यक्षज्यू, सचिवज्यू, गाँउसभा सदस्यज्यूहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु र सम्पूर्ण गाँउवासीहरु

यस नार्पा भूमि गाउँपालिकाको १८ औ अधिवेशनमा यहाँहरु सबैलाई हार्दिक स्वागत गर्दछौ। यस गाँउपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्न पाउँदा मैले आफुलाई गौरवान्वित महशुस गरेको छु। वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका क्रममा गाउँपालिकालाइ विभिन्न सुझाव दिनु हुने सम्पुर्ण आमा, बुवा, दाजुभाई तथा दिदी बहिनीहरु लगायत सहजकर्ताहरूलाई हार्दिक आभार सहित हामी सबैको तर्फबाट धन्यवाद व्यक्त गर्दछु। यस अवसरमा नेपालको प्रजातान्त्रिक आन्दोलन, राजनीतिक अग्रगमन र लोकतन्त्रको सवलीकरणको क्रममा भएका ऐतिहासिक आन्दोलनहरुमा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने सम्पूर्ण शहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु।

सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध गाउँपालिका निर्माण गर्ने हाम्रो संकल्प, समस्त गाउँपालिका वासीको समृद्धिको चाहाना र हामीले निर्वाचनका क्रममा हाम्रा मतदाताहरु प्रति अभिव्यक्त गरेका प्रतिज्ञाहरु पुरा गर्ने दिशामा हामीले आगामी आ. व. २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रमलाई अभिमुख गरेका छौं। यसका लागि दीगो विकासको राष्ट्रिय लक्ष्यहरुको स्थानीयकरण गर्दै गुणस्तरीय पूर्वाधार निर्माण सहित स्थानीय स्रोतको पहिचान र परिचालन गरी समावेशी, जलवायु उत्थानशील तथा दिगो स्थानीय आर्थिक विकास मार्फत समृध्द गाउँपालिका र सम्पन्न नार्पा भूमि, प्रसन्न नार्पा जातिको लक्ष्य हासील गर्न सार्वजनिक, निजीक्षेत्र र समुदायको साझेदारी विकास गरिनेछ।

गाउँपालिकालाई स्वच्छ, सफा र सुन्दर गाउँपालिको पहिचान कायम राख्ने र योजनावद्ध वस्ति विकासलाइ यस नीति तथा कार्यक्रमले प्रमुख प्राथमिकताहरुको रुपमा लिइएको छ।

उपाध्यक्षज्यू, सचिवज्यू, गाँउसभा सदस्यज्यूहरु

अब म आ.व. २०८२।०८३ को वार्षिक आर्थिक विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु।

नेपालको संविधानमा देशले संघीय संरचना स्वीकार गरेपछि नेपालको शासन व्यवस्था संघ, प्रदेश र स्थानीय गरी तीन तहमा विभाजन गरेको छ। वि.सं.२०६२।६३ को जनआन्दोलन, नेपालको संविधान र २०७३ को राज्य पुनः संरचना पछि नेपालको उच्च हिमाली भेगको मध्य भागमा अवस्थित मनाङ्ग जिल्लाको नार गा.वि.स.र फू गा.वि.स.लाई समेटेर नार्पा भूमि गाउँपालिकाको स्थापना भएको हो। पहिचान सहितको संघीयता अनुसार नार्पा जातिको पहिचानको आधारमा नार्पा भूमि गाउँपालिकाको नामकरण गरिएको हो। राष्टिय जनगणना २०७८ मा नार्पा जाति र नार्पा भाषालाई नार्पाको रुपमा पहिलोचोटी गणना गराउन सफल भएको यो गाउँपालिका देशको राजधानी काठमाडौंबाट करिब २७० किलोमिटर टाढा छ। हिमालपारिको जिल्ला भनेर चिनिने मनाङ्ग जिल्लामा भएको ४ वटा गाउँपालिकामध्ये ८३७.५३ वर्ग किलोमिटरसहित भौगोलिक हिसावले जिल्लाको सबैभन्दा ठूलो क्षेत्रफल भएको गाउँपालिका हो। जम्मा ५ वटा वडाहरु रहेको यस गाउँपालिकाको केन्द्र च्याँखु तोकिएको छ। समुद्री सतहबाट ३००० मिटरदेखि ४५०० मिटरको उचाईमा रहेको नेपालको अग्लो स्थानमा रहेको मानव बस्ती नार्पा भूमि हो। जसमा नार गाउँ ४२८५ र फू गाउँ ४१५० मिटरमा अवस्थित छ। नार्पा भूमि गाउँपालिका प्राकृतिक स्रोत र सुन्दरताले भरिभराउ हुनुको साथै पार्वतरोहण र पर्यटन,

धार्मिक तीर्थयात्रा, जलविधुत, उर्जा, अमूल्य जडीबुटी, कृषि र पशुपालन आदिको सम्भावना र उपलब्धताले भरिपूर्ण भएको भूगोल हो । मनाङ्ग जिल्लाबाट चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बतसँग अन्तर्राष्ट्रिय नाका उतरमा जोडिएको छ भने दक्षिणमा चामे गाउँपालिका, पूर्वमा नासों गाउँपालिका र गोरखा जिल्लाको चुमनुब्री गाउँपालिका र पश्चिममा मनाङ्ग ङ्गिस्याङ्ग गाउँपालिका र मुस्ताङ्ग जिल्लाको लो घेकार दामोदर कुण्ड गाउँपालिकासँग सिमाना जोडिएको छ। दर्जनौं हिमालहरु रहेको नार्पा भूमिमा दुर्लभ पशुपांक्षीहरु जस्तै हिउँचितुवा, नाउर, झारल, गिद्ध आदिको वासस्थान तथा थुप्रै खानी र खानिजहरुको भण्डारण छ ।

यहाँ प्राचीन र पुरातत्विक महत्व बोकेका संरचना तथा भग्नावशेषहरु, योग तथा ध्यान स्थाल, गुफा, गुम्बा, मणि चैत्य, पवित्र झरना आदिको साथै तिब्बतबाट आउने खम्पाहरुलाई शरण दिएको ठाउँ र अन्य तिब्बतबाट आउने लुटेराहरुसँग लडेर आफ्नो जमिनलाई संरक्षण र जोगाएको नार्पाहरुको गौरवशाली इतिहास पनि छ ।

भौगोलिक विकटताले गर्दा हिमालपारिको भेगमा रहेको यो नार्पा भूमि गाउँपालिकामा राज्यको पहुँच अझ पनि धेरै चीजमा पुग्न सकेको छैन। स्थानीय सरकारको रुपमा संवैधानिक मान्यता पाएको गाउँपालिका सरकारले सिंहदरबारको अधिकार तथा राज्यका विभिन्न तहबाट प्राप्त अनुदान र राजश्व बाँडफाँटबाट प्राप्त बजेट स्थानीय जनताको आधारभूत आवश्यकताको आधारमा बहुआयामिक क्षेत्रमा उपयोग गर्दै यस क्षेत्रमा राजनैतिक, प्रशासनिक र वित्तीय संघीयताको अनुभूति दिलाउन फेरि केही समय लाग्ने देखिन्छ। तर पनि नेपाल देशमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्यप्रणाली लागू भएसँगै हाम्रो नार्पा भूमि गाउँपालिकामा शान्ति सुरक्षा, स्वास्थ्य, शिक्षा, प्रशासनिक सेवा प्रवाह आदिमा सुधारोन्मुख भई सम्पूर्ण नार्पा जातिको साझा लक्ष्य सम्पन्न नार्पा भूमि, प्रसन्न नार्पा जाति पनि विस्तारै प्राप्त हुने दिशामा छन् ।

सभाका सदस्यज्यूहरु,

२. आर्थिक वर्ष २०८२।८३ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएका प्रमुख नीति तथा आधारहरु यस प्रकार छन् :

समग्र नीति तथा आधारहरु

क) नेपालको संविधान

ख) स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४

ग) राष्टिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४

घ) अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४

ङ) संघीय र प्रादेशिक सरकारले जारी गरेका नीति, कानून तथा मापदण्डहरु

च) संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय तहको आवधिक विकास योजना

छ) स्थानीय तहको मध्यकालीन खर्च संरचना

ज) स्थानीय क्षेत्रमा उपलब्ध स्रोत साधन

झ) विकासका अन्तरसम्बन्धित बिषयहरु

ञ) नेपाल सरकारले अन्तर्राष्टिय जगतमा जनाएका प्रतिबद्धताबाट सिर्जित दायित्वहरु, संघ र प्रदेश सरकारले अवलम्बन गरेका अन्य आर्थिक नीतिहरु आदि ।

सभाका सदस्यज्यूहरु,

३. क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरु देहाय बमोजिम रहेका छन्:

क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरु

(क) सामाजिक विकास क्षेत्र

१.स्वास्थ्य

- एक वडा,एक स्वास्थ्य चौकी वा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र अनुरुप ५ वटै वडामा स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन गरिनेछ ।
- वडा २ र वडा ४ को स्वास्थ्य चौकी भवनहरुको उद्घाटन यसै वर्षमा सम्पन्न गरि सञ्चालन गरिनेछ ।
- वडा नं. ३ च्याँखुमा मात्रै स्वास्थ्य चौकीको जग्गा नरहेकोले यसको व्यवस्था र स्वास्थ्य चौकी निर्माणको लागि प्रक्रिया अगाडि बढाईने छ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका स्वास्थ्य चौकीहरुलाई प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रको रुपमा विकास गर्न पहल गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम अर्न्तगत एक घरमा ५ जना सदस्यसम्मको परिवारहरुको विमाको रकम ३५०० को दरले गाउँपालिकाले व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ५ शैथ्या अस्पातल निर्माणको लागि च्याँखुमा १० रोपनी जग्गा समेत उपलब्ध गराइसकेकाले निर्माणको लागि नेपाल सरकार, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पहल गरिनेछ ।
- एक स्थानीय तह एक डाक्टर सहितको सेवालाई प्रोत्साहन गर्दै गाउँपालिकामा एम.वि.वि.एस. डाक्टर सहितको सेवा प्रदान गर्न पहल गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाका विभिन्न क्षेत्रमा स्वास्थ्य सम्बन्धी जनचेतनाका साथै विविध स्वास्थ्य शिविरहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- वर्थिङ सेण्टरको सेवालाई सुदृढिकरण गर्दै वर्थिङ सेण्टरमा SBA तालिम प्राप्त जनशक्तिबाट सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- गर्भवाती महिला सुत्केरी हुन नसक्ने अवस्थामा र गाउँपालिकाको विपन्न परिवारको व्यक्ति भव्यतब्य दुर्घटनामा परि अकस्मिक उपचारको लागि तल अस्पातलहरुमा ल्याउनुपर्ने अवस्थामा जनतासँग अध्यक्ष कार्यक्रमको कोषबाट हिलेकप्टरको आधा भाडा व्यहोर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ज्येष्ठ नागरिक, अपांगहरुलाई नि:शुल्क स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिनेछ ।

२. शिक्षा

- नार्पा भमि गाउँपालिकाभित्र रहेको दुबै विद्यालयहरु नार आधारभूत विद्यालय र फू आधारभूत विद्यालयमा निर्माण गर्नु बाँकी संरचना तथा मर्मत गर्नुपर्ने योजनाहरुलाई सम्पन्न गरिनेछ।
- नार्पा भूमि गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयहरुको आफ्नै शैक्षिक सत्रसहित शैक्षिक पात्रो तयार गरि राष्ट्रिय शैक्षिक क्यालेण्डरसँग तालमेल मिलाइनेछ।
- हिउँदे महिनामा यहाँका विद्यार्थीहरुलाई घुम्ती विद्यालय सञ्चालन गरिनेछ।
- नार आधारभूत विद्यालय र फू आधारभूत विद्यालयमा बाल विकास शिक्षा(मन्टेश्वरी शिक्षा) सञ्चालनको लागि करारमा रहेका शिक्षिकाहरुलाई यथावत राख्ने र थप प्रभावकारी बनाइनेछ।
- विद्यालय प्रशासनबाट प्रधानाध्यपक र विद्यालय व्यवस्थापन समितिहरुबीच समन्वय गराई विद्यालय, शिक्षा र अभिभावक सम्बन्धी योजनाहरु तर्जुमा गरिनेछ।
- गाउँ शिक्षा समितिहरुसँग छलफल गरि विद्यालयहरुमा नवीन योजनाहरु लागू गरिनेछ।
- विद्यार्थीको संख्या न्यून भएकोले विद्यालयहरुमा प्रौढ शिक्षा र बौद्ध धर्मको पूजापाठ सम्बन्धी पठनपाठनको व्यवस्था गरिनेछ।
- स्थानीय पाठयक्रम निर्माणको अवस्थामा रहेकोले निर्माण पश्चात विद्यालयहरुमा स्थानीय पाठयक्रममा पढाई गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ।
- विद्यालयहरुको विद्यार्थीहरुलाई खाजा र अरु सुविधाहरु दिने व्यवस्था मिलाइनेछ।
- विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरुलाई अन्य कार्यमा सञ्चालन गरेवापत प्रोत्हसान स्वरुप केही सेवा सुविधा प्रदान गरिनेछ।
- गाउँपालिकाको मध्यामिक तहसम्मको पढाई गाउँपालिकामा गराउने भावी शैक्षिक योजना अनुसार च्याँखुमा रहेको पर्ति जग्गाको २५ रोपनी जग्गा लिजमा लिने प्रक्रियालाई अघि बढाई जग्गा छुट्टयाउने र कम्पाउडिङ गर्ने पहल लिईनेछ।
- विद्यालयमा नार्पा भाषा, नार्पा संस्कृति र कलाहरुको बारेमा स्थानीय शिक्षा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
- बौद्ध शिक्षालाई पनि प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाईनेछ।
- विद्यालय अनुगमन र नियमनलाई उपयुक्त मापदण्ड बनाई प्रभावकारी बनाईनेछ।

३. खानेपानी तथा सरसफाई

- पानी नै जीवन हो, त्यसैले गाउँपालिकाको सबै बासिन्दाहरुलाई खानेपानीको पहुँच पुर्‍याईनेछ।
- सबै वडाहरुमा रहेको खानेपानीको मूल, खानेपानीको श्रोतहरुको पहिचान गरि खानेपानीका योजनाहरुको लागत तयार गरि राष्ट्रिय Wash Plan प्रणालीमा अबद्धत गराउईनेछ।
- खानेपानी सुविधा नपुगेको ठाउँहरुमा जनताको पहुँच विस्तार गर्न खानेपानीको योजनाहरु गाउँपालिका, प्रदेश र संघ समक्ष माग पेश गरिनेछ।

- सबै गाउँबस्तीमा एक घर एक धाराको अभियानलाई पूरा गर्दै लागिनेछ ।
- गाउँपालिकाको प्रत्येक वडामा खानेपानी, सरसफाई तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन समिति गठन गरि सबै क्षेत्रमा खानेपानी र सरसफाई सम्बन्धी सेवालाई व्यवस्थित र सुलभ बनाइनेछ ।
- समितिमार्फत गाउँबस्तीमा, पर्यटकीय स्थालहरुमा, पवर्तारोहण हिमाल तथा बेसक्याम, पदमार्ग ट्र्यालहरुमा, पास भञ्ज्याङ, सरकारी तथा सार्वजनिक स्थालहरुमा सरसफाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- हिमाल आरोहणका पर्यटक कम्पनीले Garbage Deposite रकम फिर्ताको लागि दिने Clearance पत्रमा CAMC साथ सम्बन्धित वडाको पनि स्वीकृति चाहिने नीति लिईनेछ ।
- पर्यटन सरसफाई शुल्क पनि लगाउने नीति लिईनेछ ।
- घना बस्ती,बजार क्षेत्र र उच्च शहरीकरण हुँदै गएका वडा र बस्तीहरुमा भविष्यमा पर्न सक्ने फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि विर्सजन केन्द्रहरुको निर्माण गरिइनेछ ।
- प्रारम्भिक चरणको खानेपानी योजनाहरुको शुद्धिकरण तथा विस्तृतिकरण गर्दै वैज्ञानिक तवरले पानी टयांकी तथा कोलरेनिंग प्रक्रियालाई पनि अंगाल्ने लाने नीति लिईनेछ ।

४.भाषा, संस्कृति तथा ललितकला प्रवर्द्धन

- स्थानीय भाषा, संस्कृति तथा ललितकला सम्बन्धी विकास र संरक्षण समितिहरु गाउँपालिकामा र वडाहरुमा गठन गरी विभिन्न कार्यक्रम तथा योजनाहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकाभित्र बहुसंख्या जनताले बोल्ने नारफू भाषालाई समबोद्य लिपिमा लिपिबद्ध र अभिलेखीकरण गर्ने कार्यलाई अगाडि बढाइनेछ ।
- नार्पा संस्कृति, रितीरिवाज तथा चालचालनहरु र नाचगान, संगीत आदिलाई अभिलेखीकरण गरि संरक्षण र विकासको लागि पुस्ता हस्तान्तरण कार्यक्रम तथा अभिमुखी सम्बन्धी तालिम र गोष्ठीहरु सञ्चालन गराइनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र रहेका ललितकलाहरुको संरक्षण र विकासको निम्ति तालिम कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र रहेका प्राचीन तथा पुरात्विक संरचनाहरु, मणि छोर्तेनहरु, गुफाहरु आदिको संरक्षण सम्बन्धी योजनाहरु ल्याउनेछ ।
- नार्पा जातिको इतिहास, संस्कृति तथा रितिरिवाज झल्काउने संग्राहलयहरु निर्माण गरिनेछ ।
- नार्पा जातिलाई राष्ट्रिय आदिवासी तथा जनजाति आयोग, महासंघ वा प्रतिष्ठानमा सूचीकृत गर्न पहल गर्नेछ ।

५. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

- यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालन गरिने प्रत्येक विकास निर्माण, श्रोत साधनको वितरण र अन्य क्रियाकलापहरुमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको नीतिलाई प्रभावकारी रुपमा अवलम्वन गर्दै लगिनेछ ।

- महिला विरुद्ध विभिन्न हिंसा र विभेदका विरुद्धमा महिला सशक्तिकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- गाउँपालिकाभित्र रहेका एकल महिलाहरुको लागत संकलन गरी उनीहरुको सीप र क्षमता विकास अभिवृद्धि गरी आयआर्जनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।
- गाउँपालिकाभित्र रहेका होटल रेष्टुरेण्टहरुमा काम गर्ने मजदूर र बालबालिकाहरुको लागत विवरण तयार गर्ने र उनीहरुको सुरक्षा र वृद्धि विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।
- अपाङ्ग बालबालिकाहरुको लागि विशेष शिक्षा कक्षाको सञ्चालन र व्यवस्थापन गरिनेछ।
- निर्माण गरिने भौतिक संरचनाहरुमा बालमैत्री डिजाइनको अवलम्बन गरी बालमैत्री संरचनाहरुको निर्माण गरिनेछ।

६. युवा तथा खेलकूद

- युवा नै भविष्यको कर्णदार हो भने अनुसार युवाहरुको सिप र क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।
- मिसन रोजगारी : दिगो रोजगारी र उद्यमशीलता प्रवर्द्धन अभियानलाई अगाडि बढाइनेछ।
- युवाहरुलाई रोजगारी सृजना गर्न गाउँपालिकाभित्र रहेका व्यवसायहरु जस्तै होटल, रेष्टुरेण्ट र अन्य कामहरुमा गाउँघरकै युवा युवतीलाई काममा लगाउन पहल गरिनेछ।
- युवाहरुलाई गाउँघरमा चलिआएका कला तथा सीपहरुबारे सिकाइ गर्ने तालिमहरु सञ्चालन गरिनेछ।
- सबै वडाहरुमा एक वडा एक खेलमैदान निर्माण गरिनेछ।
- च्याँखुको मण्डला रंगशालामा गाउँपालिकास्तरीय फुटबल प्रतियोगिता सञ्चालनको लागि गाउँपालिकामा भएका सरकारी, स्वास्थ्य, विद्यालय, बैंक, प्रहरी, युवा क्लब, जनप्रतिनिधि तथा सर्वसाधारण सबैलाई समेट्ने गरि लिग खेलकूद सञ्चालनको व्यवस्था गरिनेछ।
- यस गाउँपालिकाभित्र भएका युवा क्लबहरुलाई गाउँकार्यपालिकाको कार्यलयमै दर्ता गराई जिल्ला र जिल्लाबाहिर हुने प्रतियोगिताहरुमा नार्पा भूमि गाउँपालिकाको तर्फबाट सहभागी जनाउने व्यवस्था मिलाईनेछ।
- गाउँपालिकामा अन्य खेलकूदहरु जस्तै भलिबल, आर्चरी धनु वाण, घोडा दौड, नार्पा नाचगान र संगीत शेप्डु जस्ता प्रतियोगिता र कार्यक्रमहरु पनि सञ्चालन गर्दै लानेछ।

(ख) आर्थिक विकास क्षेत्र

१. पर्यटन

- नार्पा भूमि गाउँपालिकामा पर्यटन प्रर्वद्धनको लागि पर्यटन गूरुयोजना निर्माण गरि लागू गरिनेछ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका पर्यटकीय स्थालहरुको प्रचारप्रसार र जनकारीको लागि नार्पा टुरिजम बेभसाईटलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ।
- हिमाल आरोहणको लागि अनुमति प्राप्त नभएको हिमालहरुको लागत संकलन गरि आरोहणको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरि खुल्ला गराउने र प्रचार प्रसार गरिनेछ।

- नारफू ट्र्यालको वैकल्पिक पदमार्ग (कोतो-क्यूपार-नामक्या खार्क-मेता) र मेतादेखि फू गाउँ र फिर्ता काङला पाससम्मको पदमार्ग निर्माणको लागि प्रदेश र संघमा योजना माग गरि निर्माण गरिनेछ।
- यस गाउँपालिकामा रहेको पास तथा रुटहरु जस्तै काङला पास, तेरिला पास, लोडो पास, सारेबुङ पास र नामक्या पास तथा रुटहरुको स्तरोन्नति र निर्माण कार्यलाई अघि बढाउदै प्रचार प्रसार गरिनेछ।
- हरेक रुट तथा पासको जानकारीको लागि Itineary र बुकलेट र REEL हरु निर्माण गरि प्रर्वद्धन गरिनेछ।
- नार र फू गाउँमा रहेका धार्मिक स्थल र तीर्थस्थल र पवित्र सम्पदाहरुको सूची तयार गरि धार्मिक पर्यटन र भक्तजनहरुलाई आमन्त्रित गरिनेछ।
- नार गाउँलाई नेपालको सबैभन्दा अग्लो स्थानमा रहेको मानव वस्तीको रुपमा प्रचार प्रसार र मान्यता प्राप्त गर ाउन सम्बन्धित निकायमा प्रक्रिया अघि बढाउने पहल गर्नेछ।
- यस क्षेत्रमा रहेका पवित्र स्थालहरुमा ध्यानकेन्द्रहरुको संरचना निर्माण गरि बौद्ध गुरुहरु तथा अन्य इच्छुकलाई पनि स्वागत गरि ध्यान योग गर्ने वातावरण सृजना गरिनेछ।
- पर्यटनका सम्पूर्ण क्षेत्रहरुमा खानेपानी, सरसफाई तथा फोहोरमैलाको व्यवस्थापन गरिनेछ।

२. कृषि

- यस गाउँपालिकाभित्र उपलब्ध कृषि क्षेत्रको दिगो विकासको लागि यथाशीघ्र भू-उपयोग नीति निर्माण गरिनेछ।
- सम्पूर्ण कृषकलाई कृषि समूह, फार्म वा कृषक सूचीमा अनिवार्य दर्ता हुन प्रेरित गरिने र विविध कृषि अनुदानका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।
- कृषिवालीको प्रकृतिको आधारमा कृषियोग्य जमिनको पहिचान गरि प्रत्येक वडामा कम्तिमा एक कृषि पकेट क्षेत्रको विकास गरिनेछ।
- जडीबुटी खेती जस्तै जिम्बु, कुरिलो, सिस्नु,भुँई लसुन आदिलाई खेतीको रुपमा विकास गरिनेछ।
- नार्पा भूमि गाउँपालिका क्षेत्रभित्र आर्थिक हिसाबले पिछडिएका व्यक्ति वा समुदायको आर्थिक उपार्जनका लागी व्यवसायमुखी मौसमी तथा वेमौसमी तरकारी गर्न कम्तीमा एक घर एक टनेलको नीति लिईनेछ।
- Land Pooling एवं भूमि बैंक स्थापनालाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिईनेछ।
- लक्षित वर्ग (आर्थिक विपन्न) र व्यवसायिक खेती गर्ने किसानहरुलाई आवश्यकताअनुसार प्राविधिक तथा अन्य सहयोग उपलव्ध गराईनेछ।
- कृषकहरुलाई जैविक तथा प्राङ्गारीक मल प्रयोगमा जोड दिईनेछ।
- बाँझो खेतहरुलाई लिज प्रक्रियामा लागि व्यवसायिक कृषि कम्पनी वा फार्म वा समूहलाई करारनामा गरि कृषि उत्पादन गर्न गाउँपालिकाले प्रोत्साहन तथा सहयोग गरिनेछ।
- गाउँ क्षेत्रभित्रबाट उत्पादन हुने कृषि उपजहरुको बजारीकरण र विक्री वितरणको लागि निश्चित वस्तुमा आत्मानिर्भर घोषणा गदै आयातमा रोक लगाई आफ्नै कृषि उपज संकलन केन्द्र तथा गोदामहरु संचलन गर्ने नीति लिईनेछ।

३.पशु पालन

- पशुपालन व्यवसायलाई थप प्रभावकारी बनाउन पशु फर्महरु (जस्तै : याक तथा चौरी फर्म, भेडा तथा च्याङ्ग्रा फर्म र समूह) दर्ता गर्ने प्रकृयालाई अगाडी बढाईनेछ। जसका आधारमा प्रोत्साहनको नीति लिईनेछ।
- पशुपालनबाट उत्पादन हुने दुध, घ्यू, छुर्पी र मासुजन्य परिकारको निश्चित मूल्य निर्धारण गर्न एउटा समिति गठन गरिने छ। यस अनुरुप यी वस्तुहरुको उपभोग र विक्री वितरण पहिलो गाउँघरमा र बाहिर पनि निर्यात गर्न सक्ने नीति बनाउदै लगिनेछ।
- गाउँपालिकभित्र हुने याक चौंरी र भेडा च्याङग्राको खरिद बिक्रीमा निश्चित मापदण्ड बनाई मूल्य निर्धारण गर्ने निति हुनेछ।
- उत्पादन बृद्धि गर्न नश्ल सुधार कार्यक्रमलाई जोड दिईनेछ।
- पशुपक्षिहरुको स्वास्थ्य परिक्षण गरी आवश्यक भ्याक्सीन तथा औषधीहरुको प्रवन्ध मिलाईनेछ।
- गाउँ क्षेत्रभित्रका पशुपालक कृषकहरुलाई पशु विमा गर्न निश्चित मापदण्ड बनाई विमा रकममा र हिउँ चितुवाबाट क्षति भएमा क्षतिपूर्तिको लागि अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र वा अन्य निकायहरुसँग पनि साझेदारी गरि सहयोग गरिनेछ।
- जीवजन्तुहरुको अंगहरु जस्तै छाला, ऊन, हाड, सिंग आदि नेपाल सरकारले निषेधित नगरेको वस्तुहरुको निकासीको लागि सम्बन्धित निकायसँग छोडपुर्जीको अनुमति मिलाई व्यापर व्यवसाय गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
- चौपायाहरुको निकासी र पैठारीमा कर लाग्ने निति अपनाइनेछ।

४. उधोग तथा वाणिज्य

- यस नार्पा भूमि गाउँपालिकामा परम्परागत रुपमा गर्दै आएको जीवनयापनका कार्यहरुलाई निर्वाहमुखीबाट व्यवसायिक बनाईदै लगिनेछ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र स्थापित होटल तथा रेष्टुरेन्टहरु र अन्य सबै व्यवसाय र उधोगहरु अनिवार्य दर्ता एवं अनुमति प्राप्त गरी मात्र संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ।
- नार्पा भूमि गाउँपालिकाले यस वर्ष दिगो रोजगर सिर्जना तथा प्रवर्द्धनलाई उच्च प्राथमिकतामा राखेर मिसन रोजगारी : दिगो रोजगारी र उद्यमशीलता प्रवर्द्धन-अभियान सञ्चालन गर्नेछ। यस अभियान अन्तर्गत हाल सञ्चालन भइरहेका सीप विकास, उद्यमशीलता प्रवर्द्धन, श्रम बजार व्यवस्थापन,लगानी अभिवृद्धि कार्यक्रम लगायतका रोजगारी र उद्यमशीलतासँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरुलाई एकीकृत गरेर मिसन रोजगारी अभियान अन्तर्गत नै निरन्तरता दिइनेछ। रोजगारी सृजनाका क्षेत्रको पहिचान, उद्यमशीलता प्रवर्द्धन, वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवाको सीप सदुपयोग तथा श्रम बजार अनुकुल सीप विकास कार्यक्रमहरुको निर्माण र कार्यान्वयन गरिनेछ। यस मार्फत गाउँपालिकाले श्रम-सीप-रोजगारीको दिगो चक्र निर्माण गर्दै उत्पादनशीलता,उद्यमशीलता र आर्थिक समुन्नतिको नयाँ आधार तय गर्नेछ।
- उद्यमशीलता विकास, लघु तथा घरेलु उधोग विकासको लागि स्थानीय स्रोत, सीप र सन्दर्भ अनुकुल लघु तथा घरेलु उद्योग, स्टार्टअप र नवप्रवर्तनशील उद्यमलाई प्रवर्द्धन गर्न विशेष कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।

- गाउँपालिकाले औद्योगीक ग्राम स्थापनाको लागी च्याँखु केन्द्रमा ३० रोपनी जग्गा छुट्ट्याई सकेकाले आयोजना सञ्चालनको लागि संघ र प्रदेश सरकारमा माग पठाईनेछ।
- बजारमा गुणस्तरहीन एवं म्याद नाघेका अखाद्य वस्तुहरुको विक्रि वितरणलाई रोक्न नाप तौल तथा मुल्य मापनका लागी एक गाउँ स्तरीय अनुगमन समिति गठन गरी व्यवस्थीत गर्न प्रभावकारी कदम चालिईनेछ।
- रैथानी वस्तुहरु, वनपैदावर, जडीबुटीजन्य, धूपजन्य तथा आयुर्वेदिकजन्य आदि वस्तुहरुको लागत संकलन गरि व्यापर व्यवसाय र निकासी पैठारी गर्न उधोग दर्ता र अनुमति पत्र(लाइसेन्स) गाउँकार्यपालिकाबाटै दिने व्यवस्था मिलाइनेछ।

५. वित्तीय

- नार्पा भूमिका बासिन्दाहरुलाई वित्तीय साक्षात्कारमा आबद्धता गराउन सबै आर्थिक कारोबार बैंक तथा अन-लाइन मार्फत गराउन प्रोत्साहन तथा आर्थिक साक्षात्कार सम्बन्धी कार्यक्रम तथा गोष्ठीहरु सञ्चालन गरिनेछ।
- एक व्यक्ति एक बैङ्क खाताको नीतिलाई गाउँपालिका क्षेत्रभित्र समेत प्रोत्साहन गरिनेछ।
- व्यक्ति तथा संघ संस्थाहरुमा रहेको तरल सम्पतिको अनुत्पादक क्षेत्रमा हुने लगानीलाई निरुत्साहित गरी उत्पादनसिल क्षेत्रमा लगानी गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ।
- यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र संचालित बैङ्क तथा वित्तिय संस्थाहरुको संचालन र समन्वयलाई व्यवस्थीत गर्दै उत्पादनमुलक क्षेत्रमा लगानी अभिवृद्धि गर्न प्रोत्साहित गरिने नीति लिईनेछ।

(ग) पूर्वाधर विकास क्षेत्र

(१) सडक तथा पुल

- यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सडकहरुको व्यवस्थित निर्माण र सञ्चालनका लागी गाउँपालिकाद्धारा गाउँ सडक यातायात गुरुयोजना तयार गरी लागू गर्दै लगिनेछ।
- गाउँपालिका केन्द्र जोड्ने नारफू सडक अन्तर्गत पर्ने कोतो मर्स्याङदी नदी पुल र छ्या छ्या नार खोला पुल निर्माण र सडकको ट्र्याक ओपन कार्यलाई सबैभन्दा प्राथमिकतामा राखी आ.व.२०८३ सम्म सम्पन्न गर्नेछ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र आवश्यकताका आधारमा पक्की पुल र झोलुङ्गेपुलको निर्माण एवं विस्तारको कार्यलाई क्रमिक रुपमा कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ।
- वडाहरुले आफनो वडाभित्र हाल कायम रहेको सवै वडाहरुको लगत विवरण तयार गर्ने र गाउँपालिका कार्यालयले त्यसमा भेरीफिकेसन गरी सवै सडकहरुको अभिलेख (वडा, स्थान र दूरी (किमी) खुल्ने गरी) तयार गरी सडक प्रोफाईल पुस्तिका तयार गर्ने।
- गाउँपालिकाभित्र रहेका सबै खाले पक्की, ट्रस, झुलुङगे र काठे सबैको अभिलेख राखी पुलहरुको अवस्था हेरि समय समयमा मर्मत संभार गर्नको लागि पुल हेरुवा वा अनुगमनको व्यवस्था गरिनेछ।

(२) भवन तथा शहरी विकास

- भवन तथा शहरी विकासका लागी एकिकृत बस्ती विकासको संभावनाको अध्ययन गरि प्राप्त प्रतिवेदनको आधारमा प्राथमिकता साथ एकिकृत वस्तीहरुको निर्माण र विकास गर्दै लगिनेछ ।
- च्याँखु र क्याङ जग्गा एकिकरण तथा बस्ती विकास कार्यक्रमलाई यस वर्ष सम्पन्न गरिनेछ। मेता जग्गा एकिकरण तथा बस्ती विकास कार्यक्रमलाई अवश्याक प्रकृया अगाडि बढाई संचालन गरिनेछ।
- गाउँपालिकाको प्रत्येक वडा कार्यालयको नजिकै स्थानमा सभा सम्मेलन गोष्ठि वैठकहरु सहज रुपमा गर्न मिल्ने गरी एक एक वटा वहुउदेश्यीय भवन वा गुम्बा निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ ।
- विगतमा निर्माण भई सकेका सामुदायिक भवनहरुको जग्गा आफनो नाममा कायम भै नसकेको अवस्था भएमा संस्थाको नाममा जग्गा कायम गर्न वडाहरुले उच्च प्राथमिकता दिइनेछ ।
- सामुदायिक भवनहरुको निर्माण गर्दा अपांग तथा बालमैत्री डिजाईन गरेर बनाईने छ ।
- गाउँपालिकाको केन्द्र रहेको स्थान (पेरीफेरीमा) अतिथी गृह, सभा भवन, ईलम प्रशिक्षण केन्द्र जस्ता वहुउदेश्यीय तथ वहुआयामिक महत्वका भवन निर्माणमा जोड दिईनेछ ।
- वर्थिङ्ग सेन्टर, खोप केन्द्र, पुस्तकालय (वाचनालय), जेष्ठ नागरिक विश्राम केन्द्र र सार्वजनिक वस प्रतिक्षालय जस्ता भवन निर्माणहरुको मागलाई उच्च प्राथमिकता दिईने छ ।
- यस गाउँपालिकाभित्र रहेका प्राचीन बस्ती तथा गाउँको कुनै क्षेत्रलाई पुरात्विक विशेष सम्पदा घोषणा गर्ने जस्तो फू गाउँको पुरानो गोम्जोङ क्षेत्रलाई विशेष सम्पदामा सूचीकृत गरि परम्परागत शैली(Vernacular Architecture) मा बाहेक टीन जस्ता, गल्लीमा सिमेण्टको ढलान जस्ता कार्यहरुमा रोक लगाइ पुरानै शैलीमा संरक्षण गर्ने नीति लिईनेछ।

(३) सञ्चार

- यस गाउँपालिकाकामा सञ्चारको सेवा र विस्तार गर्न च्याँखु केन्द्रमा एउटा थप मोबाइल टावर स्थापना गरिनेछ र खोलाको बाटो क्षेत्रको छोम्चुउ गुफाको माथिल्लो भेगमा पनि मोबाइल टावरको माग गरिनेछ ।
- इन्टरनेट तथा अनलाइन सेवाको लागि टेकमाइन्ट नेटवार्क प्रा.लि.मा गाउँघरकै एकजना व्यक्तिलाई यस क्षेत्रको नेटवार्क हेर्ने र व्यवस्थापन गर्ने जिम्मा दिई नियुक्ति गराइनेछ ।
- केन्द्र च्याखुँमा इन्टरनेटको अकस्मिक अवरोधलाई समाधान गर्न वैकल्पिक सञ्चार(Back up) को रुपमा मार्कान्टन नेटवार्कको सेवालाई निरन्तर दिइनेछ ।
- वडाहरुलाई सूचनाप्रविधि मैत्री बनाउन प्रत्येक वडामा ईन्टरनेट सुविधा पुऱ्याउने कार्यलाई जोड दिई सम्पन्न गरिनेछ ।
- व्यक्तिगत घटना दर्ता अनलाईन मार्फत गर्नका लाीग वडा सचिवहरुलाई गाउँपालिकावाट तालिम प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- मोवाईल सम्पर्कलाई नियमित बनाउन टेलिकमका टावरहरुलाई व्यवस्थित बनाउन सम्वन्धित निकायसंग समन्वय गर्ने र साझेदारी गर्ने नीति पनि लिइनेछ ।

- गाउँपालिकाको वेभसाईट र फेसवुक मार्फत गाउँपालिकाको सूचना, गतिविधि र समाचारहरुलाई नियमित वनाईनेछ।
- स्थानीय सामुदायिक एफ.एम. र स्थानीय स्तरवाट निस्कने पत्रपत्रिका आदिको शुरुवात गर्न पहलकदमी गाउँपालिकाले लिईनेछ।

(४) उर्जा तथा जलविधुत

- यस गाउँपालिकाभित्र रहेका नार गाउँ लघु विद्युत र फू गाउँ लघु जलविद्युतलाई गाउँपालिका अन्तर्गत ल्याई सम्बन्धित वडाले सञ्चालन गर्ने जिम्मा दिइनेछ।
- यस गाउँपालिकाका विद्युत विस्तार हुन बाँकी बस्तीहरु मेता, च्याँखु र क्याङमा विधुत विस्तारको लागि मेता खोलामा नयाँ जलविद्युत निर्माण कार्यलाई गण्डकी प्रदेशको उर्जा मन्त्रालयको योजनामा अगाडी बढाई २०८३ मा निर्माण सम्पन्न गरिनेछ।
- ३३ के.भी.को राष्ट्रिय प्रसारण लाईनको सम्पूर्ण ठेक्का प्रक्रिया पूरा भई कार्यान्वयनको चरणमा गईसकेकोले चाँडै राष्ट्रिय प्रसारण लाइनसँग नार्पा भूमि जोडिनेछ र यसको लागि नेपाल विद्युत प्राधिकरणका निवर्तमान कार्यकारी श्री कुलमान घिसिङलाई विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।
- काठको पोल गाडेर विद्युत विस्तार भै रहेका स्थानहरुमा रहेको जीर्ण पोलहरुलाई क्रमश विस्थापित गरी स्टिलरफलामका आधुनिक पोलहरु राख्न जोड दिईनेछ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका खोलाहरुमा जलविद्युत निर्माणको लागि अनुमति लिई बसेका हाइड्रो कम्पनीहरुलाई निर्माण कार्यलाई अगाडि बढाउन दबाव दिइनेछ र बाँकी खोलाहरुमा पनि हाइड्रो निर्माणको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गराउन र निर्माणको लागि पहल गरिनेछ।
- खानेपानीको लागि मिनिरल वाटर कम्पनीको स्थापना र सञ्चालनको सम्भावना यकीन गरिनेछ।
- गाउँपालिकाको कुनै क्षेत्रमा विद्युत प्रसारण लाईन पुर्‍याउन नसकिने क्षेत्रहरुमा बैकल्पिक उर्जाको रुपमा सोलार बत्ति जडान गरिनेछ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको सम्भाव्य स्थानहरूमा सोलार सडक बत्ति जोड्ने नीति लिईनेछ

(५) सिंचाई

- उत्पादनलाई बढवा दिनका लागि सिचाईको निरन्तर उपलब्ध गराउन आवश्यक नहर मर्मत संभार लगायतका कार्यलाई स्थानीय समुदायलाई परिचालन गरी अगाडी बढाउने नीति लिईनेछ।
- पाखो जग्गाहरुमा स्प्रीडकलर, थोपा सिचाई जस्ता प्रविधिका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरिनेछ।
- कृषि विकास कार्यक्रम वाट संचालन गरिएका साना सिचाई कार्यक्रमलाई सोही अनुसार निरन्तरता प्रदान गरिनेछ।
- धेरै लागतका ठूला सिचाई र मझौला सिचाई योजनाहरु संचालनको लागि प्रदेश सरकार र संघीय सरकारसंग अनुरोध गरिनेछ।

- सिंचाइ सम्बन्धी योजनाहरुको लागत संकलन गरि सिंचाई अभिलेख पुस्तिका तयार गरि योजनाको वस्तु स्थिति वार्षिक रुपमा अद्यावधिक गरिनेछ र मर्मत संभार गरिनेछ।

घ) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

(१) वन तथा भू संरक्षण

- यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र पाईने जडिबुटीहरु जस्तै महारंगी, जिम्बु, जिरा, सिस्नु इत्यादिको पहिचान गरी जडिबुटि खेति गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ।
- हरित क्रान्ति अभियान अन्तर्गत यस गाउँपालिकाको च्याँखु केन्द्रमा एउटा नर्सरी निर्माण गरि खालि भएका सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाहरुमा विभिन्न जाति तथा प्रजातिका बोट विरुवाहरु रोप्न र च्याँखु र क्याङ जस्ता बस्तीहरुमा हरियाली बढाउनको साथै हावाको चापलाई कम गराउने योजना लिईनेछ।
- गाउँपालिका क्षेत्रको सवै वडाहरुमा रहेका सार्वजनिक, सरकारी, ऐलानी, पर्ती जग्गाहरुको नापी कार्यालयवाट विवरण तयार गराई सार्वजनिक सरकारी जग्गाको अभिलेख पुस्तिका तयार गरिनेछ।
- सार्वजनिक सरकारी जग्गाहरुको संरक्षण गरी तिनको उत्पादन र उपयोगको योजना बनाइनेछ।
- सार्वजनिक जग्गाहरुमा अनधिकृत रुपमा वनाईएका र वनाईने घर टहराहरुलाई कडाईका साथ नियन्त्रण गरिनेछ।
- जडीबुटी तथा वनपैदावर र काठ दाउरा आदि संरक्षण क्षेत्रका संकलन, शुल्क आदिको राजश्व बाँडफाँटमा अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र आयोजना अन्तर्गतका सामुदाय संरक्षण समितिहरुसँग सम्झैता गरि संकलित कुल रकमको ४० प्रतिशत गाउँपालिका, ४० प्रतिशत समितिलाई र २० प्रतिशत नार्पा सेवा समाजलाई बाँडफाँट गर्ने निर्णयानुसारको नीति अपनाइनेछ।

(२) जलाधर संरक्षण

- यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र बाह्रै महिना पानि चल्ने नदी खोला तथा अन्य जलाधार स्रोतहरुको पहिचान संरक्षण गरी जलाधार क्षेत्रमा हुने भुक्षय तथा वातावरण प्रदुषणलाई न्यूनिकरण गर्न वायो इञ्जिनियरिङ सहितको जलाधार संरक्षण गरी ठूला/साना जलाधार क्षेत्रको संरक्षण संवर्द्धन गरिनेछ।

(३) फोहोरमैला व्यवस्थापन

- ट्रेकिङ रुटहरुमा ठाउँ ठाउँमा डस्टविनहरु तथा फोहोर जलाउने खाल्डाहरु बनाई फोहोर व्यवस्थापन गर्ने नीति लिईनेछ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका घरबाट निष्केका फोहोरहरुलाई उत्पादन स्थलमै वर्गिकरण गरी कुहिने फोहोरलाई कम्पोष्ट मल बनाई उपयोग गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ।
- नकुहिने फोहोरलाई पुन प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ। साथै ढल निकास प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक पहल गरिनेछ।

(४) जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण

- यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र वर्षातका कारण वा खोलानालाहरुको निरन्तर कटानबाट क्षति हुन सक्ने वस्तीहरु,

खेतियोग्य भूमिहरु र वन जंगलहरुलाई समेत संरक्षण गर्नकालागी उक्त संभावित क्षेत्रहरुको पहिचान गरी आवश्यकता अनुसार नदी किनारक्षेत्र संरक्षण सिद्धान्ता अनुरुप रितेन्नीङवाल, प्लामवाल तथा तटवन्ध निर्माण र वायोइञ्जिनियरीङ कार्यक्रमलाई व्यवस्थीत गरी न्यूनिकरण गर्ने नीति अवलम्वन गरिनेछ।

(५) विपद व्यवस्थापन

- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र मानवीय एवं प्राकृतिक कारणले हुने विपद्को जोखिम न्यूनिकरण गर्न पूजिगत बजेटको कम्तिमा एक प्रतिशत रकमको व्यवस्था सहित एक विपद व्यवस्थापन कोष स्थापना गर्न पहल गरिने र खासगरी गर्मि एवं वर्षा मौसममा आउन सक्ने विपद्हरु (आगोलागी, बाढीपहिरो,चट्याङ, झाडापखाला) र जाडो याममा हुने हिमपात, हिउँपहिरोको न्यूनिकरणको लागी जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने र त्यस्ता प्राकृतिक प्रकोपबाट बच्नकोलागी स्थानीय जनताहरुको संलग्नतामा विभिन्न प्राकृतिक प्रकोप न्यूनिकरण कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने नीति अवलम्वन गरिनेछ।

ङ) सुशासन तथा संस्थागत विकास

(१) मानव संशाधन विकास

- यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका युवा जनशक्तिहरुको सीप एवं दक्षता विकासका लागी मिसन रोजगारी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने।
- यस गाउँपालिका, वडा कार्यालय र अन्य विषयगत कार्यालयहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरुको दक्षता अभिवृद्धिका लागि आवश्यकता अनुसारको क्षमता विकास तालिमको कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ।

(२) संस्थागत क्षमता विकास

- यस गाउँपालिका र गाउँपालिका क्षेत्रभित्र गाउँपालिका मातहत रहने/रहेका सवै सरकारी निकायहरुको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका लागी आवश्यक भौतिक श्रोत साधन उपलव्ध गराउने र आधुनिक सूचना प्रविधिमैत्री बनाउदै लगिनेछ। साथै गाउँपालिकामा हेल्लो गाउँपालिका अध्यक्ष कार्यक्रम संचालनमा ल्याईनेछ।
- गाउँपालिका र वडा कार्यालयबाट गरिने दैनिक कार्यहरुलाई सहज, सरल र प्रभावकारी वनाउन वडाको लागि आवश्यक न्यूनतम जनशक्तिको व्यवस्था मिलाइनेछ।
- गाउँपालिकावाट जारी ऐन, कानून, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्डको पालना गरि कार्यसम्पादन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ।
- निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु र कर्मचारीहरुकोहरुको क्षमता अभिवृद्धिको लागि क्षमता विकास योजना (CDP) तयार गरिनेछ।
- योजना कार्यान्वयन गर्नको लागि गठीत उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरुको क्षमता विकासका लागि अभिमुखिकरण तालिम संचालन गरिनेछ।
- गाउँपालिका र वडा कार्यालयहरुवाट प्रदान गरिने सेवाको लागि कार्यालयको अग्रभागमा नागरिक वडापत्र (citizen charter) जारी गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ।

- गाउँपालिकाले प्रदान गर्ने सेवा र सम्पादन गर्ने कार्यहरुको लागि आवश्यक कार्यविधि, मापदण्ड, निर्देशिका तर्जुमा गर्ने । कुन कार्य कसरी कुन प्रकृया वाट गरिन्छ ? सो विषयमा स्पष्ट उल्लेख गर्ने । र सवै कार्यहरु विधि र प्रकृया वमोजिम सम्पादन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकावाट प्रदान गरिने संस्थागत तथा व्यक्तिगत रुपमा प्रदान गरिने कार्यक्रम सहायता तथा आर्थिक सहायताको लागि आर्थिक सहायता कार्यविधि तर्जुमा गरि सो को व्यवस्था वमोजिम प्रदान गरिनेछ ।
- गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयवाट सम्पादन गर्ने कार्यहरुका लागि आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने । यसका लागि आवश्यक मापदण्ड र कार्यविधि वनाइनेछ ।
- गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा एउटा गुनासो पुस्तिका राखिनेछ र गुनासो पुस्तिका मार्फत आएका गुनासा र सुझावहरुलाई उपयुक्त सम्वोधन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ। सवै वडाहरुको सार्वजनिक स्थानहरुमा सूचना पेटिहरु राख्ने व्यवस्था मिलाईनेछ।
- गाउँपालिकाले प्रत्येक त्रैमासिकमा तोकिएको स्थानमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। सार्वजनिक सुनुवाईमा जनताहरुवाट आएका गुनासा, सुझावहरुलाई उच्चतम प्राथमिकता प्रदान गरि आफनो कार्यसम्पादनलाई सुधार गरि प्रभावकारी वनाउदै लगिनेछ।
- गाउँसभाले स्वीकृत गरेको वार्षिक नीति, कार्यक्रम (योजनाहरुको) र बजेट बारेमा गाउँवासीहरुको जानकारीको लागि मन्त्रालयले तोकिदिएको ढाँचामा वार्षिक योजना पुस्तिका प्रकाशन गरिनेछ।
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, सुशासन (संचालन र व्यवस्थापन) ऐन र नियमावलीले गरेका व्यवस्थाहरुलाई कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ।
- योजनाका उपभोक्ता समितिहरुले आफनो योजना सम्पन्न भएपछि वडा कार्यालयसंग समन्वय गरी योजनाको आय र व्यय खर्चको विवरण सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।

३. *सेवा प्रवाह :*

- यस गाउँपालिका, गाउँपालिका मातहतका सबै सरकारी एवं अर्द्धसरकारी निकायहरुबाट प्रवाह गरिने सेवालाई निश्चित मापदण्ड तयार गरी सो मापदण्डका आधारमा सूचना मैत्री प्रविधिको प्रयोग गरी छिटो, छरितो, चुस्त, दुरुस्त एवं पारदर्शी रुपमा प्रवाह गर्ने नीति अख्तियार गरिनेछ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र काम गर्न इच्छुक गैर सरकारी संस्थाहरु सँग MOU गरि अनुमतिपत्र दिई मात्र काम गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ।

च) वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन :

१. राजश्व परिचालन र संकलन :

- यस गाउँपालिकाको आर्थिक उन्नतिका लागि राजश्वका नयाँ श्रोतहरुको खोजी गरी नगरपालिकाको राजश्व अभिवृद्धि गर्ने नीति अवलम्वन गरिनेछ।
- करको दायरा फराकिलो बनाईनेछ। साथै सवै व्यवसायीहरुलाई करको दायरामा ल्याई राजश्व संकलनलाई बृद्धि गर्ने नीति लिईनेछ।

२. वित्तीय अनुशासन र आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली :

- यस गाउँपालिका, गाउँपालिका मातहतका विषयगत निकायहरुमा वित्तिय अनुशासन र आन्तरिक नियन्त्रण कायम राख्न सो संग सम्बन्धित कानून र सुशासनको मुलभूत मान्यतालाई कडाईका साथ अवलम्वन गरिने नीति लिईनेछ।

छ) लक्षित क्षेत्र :

- यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सबै लक्षित वर्ग (महिला, बालवालिका, आदिवासी जनजाति, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, युवा, दलित, पिछडा वर्ग, मुस्लिम, अल्पसंख्यक, विपन्न जातजाति एवं अन्य) वर्गको उत्थानकालागी एक लक्षित वर्ग विशेष कोषको स्थापना गर्न पहल गरिनेछ।
- यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका लक्षित वर्गहरुको सरकारी निकाय, गैरसरकारी निकायहरुबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधाहरुमा पहुँच अभिवृद्धि गर्न, विकास निर्माणका क्रियाकलापहरुमा अर्थसहितको सहभागिता सुनिश्चत गर्न र प्राप्त प्रतिफलको न्यायोचित वितरण हुने व्यवस्था गर्न आवश्यक प्रवन्ध गरिनेछ।

ज) अन्य कार्यक्रम :

नार्पा भूमि गाउँपालिकालाई विकासको दृष्टिकोणबाट नमुना गाउँको रुपमा विकास गर्न नमुना गाउँ, नमुना टोल, नमुना विद्यालय, नमुना कार्यालय, नमुना सडक, नमुना पार्क आदी जस्ता नमुना कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरीने नीति लिईनेछ। यसका लागी सम्बन्धित विषयको विज्ञ सहितको समिति गठन गरी प्राप्त प्रतिवेदन एवं राय सुझावका आधारमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरीनेछ।

४. उपसंहार

भौगोलिक रुपमा विकट हिमाली जिल्लाको रुपमा रहेको यस नार्पा भूमि गाउँपालिकाबासी जनताहरुको बृहत आकांक्षा रहेका छन। सिमित रुपमा रहेको श्रोत र साधनहरुले असिमित आवश्यकता पूरा गर्नु निश्चय नै सहज छैन। तर पनि संविधानको परिधिभित्र रहेर गाउँको आधारभूत तहको विकासमा टेवा पुग्ने र गाउँवासीहरुको जीवनस्तरलाई माथि उठाउनुका साथै सम्पन्न नार्पा भूमि, प्रसन्न नार्पा जातिको साझा लक्ष्यलाई हासिल गर्न तथा सीमित साधनको अधिकत्तम परिचालनद्धारा गाउँको समग्र विकास गर्ने उद्देश्यका साथ मुलतः नेपालको संविधान, संघीय र प्रादेशीक कानूनहरु, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, गाउँसभाबाट

पारित गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम, विनियोजन विद्येयक, २०८२ को सिद्धान्त र प्राथमिकता, सोह्रौ योजना र दिगो विकास लक्ष्यलाई प्रोत्साहन गर्ने गरी यो नीति तथा कार्यक्रम पेश गरेको छु। यो नीति तथा कार्यक्रम तयारी गर्ने सिलसिलामा प्रत्यक्ष रुपमा सहयोग गर्नुहुने नार्पा भूमि गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, उपाध्यक्षज्यू, सम्पूर्ण वडाका वडाध्यक्ष्यज्यूहरु, गाउँकार्यपालिकाका सदस्यज्यूहरु, राजनीतिक दलका नेताहरु, उद्योग वाणिज्य व्यापार क्षेत्रका प्रतिष्ठित व्यक्तिहरु, विषयगत विज्ञहरु, नागरिक समाजका विभिन्न महानुभावहरु, संचारकर्मीहरु लगायत यस गाउँको समृद्धिको लागि चासो र सरोकार राख्ने सबैप्रति हार्दिक धन्यबाद ज्ञापन गर्न चाहान्छु।

धन्यवाद।

२. बजेट बक्तव्य

नार्पा भूमि गाँउपालिकाको १६ औं गाउँसभामा प्रस्तुत आ.व २०८२।८३ को बजेट तथा कार्यक्रम

यस गरिमामय सभाका सभा अध्यक्षज्यू,

सभाका सचिव ज्यू,

सभाका सदस्यज्यूहरु,

राष्ट्रसेवक कर्मचारी ज्यू

सम्पूर्ण गाउँवासी महानुभावहरु

उपलब्ध स्रोत तथा साधनको सीमा भित्र विकास र समृद्धि प्राप्त गर्ने गाउँवासीको उच्च आकांक्षा लाई प्रस्तुत बजेट तथा कार्याक्रम मार्फत सम्बोधन गर्ने कार्य अत्यन्तै चुनौतीपूर्ण रहेको यहाँहरुलाई सर्वविधितै छ। तर पनि हामीले गाउँको नीति, आवश्यकता तथा प्राथामिकताको अधारमा सिमित श्रोतको समन्यायिक विन्यास गर्दै यो बजेट तथा कार्याक्रम तयार गरिएको व्यहोरा समेत म यहाँहरु समक्ष जानकारी गराउन चाहन्छु।

सभाध्यक्ष महोदय,

सभाका सदस्यज्यूहरु

यस गाउँपालिकाबाट गत आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को समिक्षा, चालु आ.व.२०८१।८२ को जेष्ठ मसान्तसम्मको यथार्थ खर्च र आगामी आ.व. २०८२।८३ को अनुमानित बजेट तथा कार्यक्रम यस सभा समक्ष पेश गर्न अनुमती चाहन्छु।

आ.व २०८०।८१ मा कुल बजेट रु २१०९३१०००।०० मध्ये रु ११९९३१०००।०० मात्र खर्च भएको।

चालु आ.व.२०८१।८२ को जेष्ठ मसान्तसम्म रु ४६७१३०००।०० मात्र खर्च भएको छ।

सभाध्यक्ष महोदय,

सभाका सदस्यज्यूहरु

आगामी आ.व. २०८२।८३ को लागि रु २७८२४७०००(रु सत्ताइस करोड बयासी लाख सत्चालिस हजार मात्र) विनियोजन गरेको छु।

चालु तर्फ रु १००१२६०००।०० (रु दश करोड एक लाख छब्बीस हजार मात्र) विनियोजन गरेको छु।

पूजीगत तर्फ रु १७८१२१०००।०० (रु सत्र करोड एकासी लाख एक्काइस हजार मात्र) विनियोजन गरेको छु।

सभाध्यक्ष महोदय,

आर्थिक वर्ष २०८२।८३ को नीति, बजेट तथा कार्यक्रमको अभिन्न अंगको रुपमा रहेको आय व्ययको विवरण, राजश्व तथा अनुदान प्राप्तिको अनुमान, व्यय अनुमान, वित्तीय अनुमान, कार्यक्षेत्रगत व्यय अनुमान, वार्षिक विकास कार्यक्रम, शर्सत अनुदानको कार्यक्रमहरु विनियोजन ऐनको विभिन्न अनूसूचीहरुमा राखी पेश गरिएको छ।

धन्यावाद।

३. १८ औं गाउँसभाका निर्णयहरू

१८ औं गाउँ सभामा अध्यक्षज्यूवाट टेवुल गरिएका प्रस्तावित निर्णयहरुमा गाउँ सभाका सदस्यहरुले सभामा प्रस्तुत गरेका सुझावहरु, सार्वजनिक महत्वका विषयमा राखिएका थप प्रस्तावहरु समेत समावेश गरी उपस्थित सदस्यहरुको सर्वसम्मत निर्णयहरुः

निर्णय नं. १ः हाल सम्मका गाउँ कार्यपालिकाको बैठकको निर्णयहरुलाई अनुमोदन गर्दै २०८२ जेठ मसान्त सम्मको आय व्ययको यथार्थ विवरण र यस आर्थिक वर्षमा हालसम्म भएका खर्चलाई समर्थन गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. २ः यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तथा योजना पारित गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ३ः देहायका कार्यविधिहरु पारित गर्ने निर्णय गरियो ।

१. खानेपानी, सरसफाई तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी (पहिलो संशोधन) कार्यविधि, २०८२

२. नार्पा भूमि कर्मचारी प्रोत्साहन भत्ता कार्यविधि, २०८२

३. नार्पा भूमि गाउँपालिकाको खर्च सम्बन्धी मापदण्ड, २०८२

निर्णय नं. ४ः यस गाउँपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रश्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको आर्थिक विधेयक, २०८२ पारित गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ५ः यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को सेवा र कार्यहरुको लागि स्थानीय सञ्चित कोषवाट खर्च गर्ने तथा विनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विनियोजन विधेयक, २०८२ र मध्यकालिन खर्च संरचना पारित गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ६ः देशका विभिन्न सुदुर भुगोलवाट आइ नार्पा भूमिको विकट संरचनामा पालिकाको विकास र नार्पा भूमिबासीको सेवामा खटिने कर्मचारीहरुको मनोबल उच्च कायम राखिराख्न, संस्थामा दक्ष जनशक्ति टिकाइराख्न तथा देशमा बढ्दै गएको मुल्यबृद्धि र महंगीलाई मध्यनजर गर्दै कर्मचारीको जिवननिर्वाहमुखी जीवनशैलीलाई थोरै मात्र भए पनि दैनिक जीवनशैली सहज बनाउन आगामी आर्थिक वर्ष २०८२।८३ देखी शुरु तलब स्केलको १० प्रतिशत थप मौद्रिक सुविधा दिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ७ः कर्मचारी भनेको सरकार र नागरिकको सम्बन्ध सेतु तथा विकासका वाहक हुन । आर्थिक वर्षको अन्तिम ३ महिनामा कामको चाप बढ्ने हुँदा कर्मचारीहरु कार्यालय समयको अतिरिक्त समय समेत काममा खटिनु परेको हुँदा तथा वर्षभरीको कायसम्पादन सन्तोषजनक रहनुका साथै चालु आर्थिक वर्षमा कुनै पनि थप स्थानीय प्रोत्साहनको व्यवस्था नरहेको हुँदा कर्मचारीका मनोबलमा कुनै कमी हुन नदिन यो आर्थिक वर्षको लागी एकमुष्ठ रुपमा बजेट सिमाले पुगेसम्म १ महिनाको शुरु तलब स्केल बराबरसम्म तर बजेट सिमाले नधाने दामासाही रुपमा थप प्रोत्साहन रकम दिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ८ः भरिया तथा ढुवानीको देहाय अनुसारको दररेट कायम गर्ने निर्णय गरियो ।

देहाय

देखी	सम्म	ढुवानी रकम १ ५ कर सहित
कोतो	मेता	६०००।००
कोतो	च्याँखु	७५००।००
कोतो	नार	८००००।००
कोतो	सते गुम्बा	६५००।००
कोतो	क्याँङ	८०००।००
कोतो	फू	९०००।००
खच्चड ढुवानी २.५ ५ कर सहित		
कोतो	मेता	रु. २२ प्रति के.जी.
कोतो	च्याँखु	रु. ३० प्रति के.जी.
कोतो	सते गुम्बा	रु. २७ प्रति के.जी.
कोतो	नार	रु. ३२ प्रति के.जी.
कोतो	क्याङ	रु. ३२ प्रति के.जी.
कोतो	फू	रु. ३७ प्रति के.जी.
अन्य (प्रतिदिन) बाह्य		
मिस्त्री	रु.४००० खाना सहित	
मिस्त्री हेल्पर	रु.३००० खाना सहित	
डोजर मिस्त्री	रु.६००० खाना सहित	
डोजर मिस्त्री सहयोगी	रु.३५०० खाना सहित	
स्थानीयको हकमा ३५ प्रतिशत कम दररेट कायम हुनेछ।		

दाउरा खरिद (ढुवानी बाहेक)सुकेका मात्र

दाउरा	भोजपत्र	धुपी	सल्ला	गुइठा
रकम	रु १३०००	रु ११०००	रु ७०००	रु १० प्रति के.जी (ढुवानी सहित)

चट्टा साइज ९।१.५।३ हात

दाउरा ढुवानी

मेता देखी नार रु ८२० ढुवानी कर सहित

च्याँखु देखी फू रु १०२५ ढुवानी कर सहित

नारखोला देखी च्याँखु रु १०२५ प्रति दिन ढुवानी कर सहित

निर्णय नं. ९ः स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २७ बमोजिम् कसैले पनि गाउँपालिका वा नगरपालिकावाट नक्सा पास नगराई भवन निर्माण गर्नुहुदैन तर गाउँपालिका वा नगरपालिकाले तोकेको क्षेत्र र संरचनाको हकमा नक्सा पास नगराई पनि भवन निर्माण गर्न बाधा पर्ने छैन । उल्लेख भएको हुँदा गाउँसभाले नै च्याँखु स्थानलाई पालिका केन्द्र तोकी भवन संरचनाहरु निर्माण गरी कार्यसञ्चालन गर्दै आएको हुँदा उक्त भवनहरुको भवन निर्माण सम्पन्न कायम गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १०ः स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ५९ मा बहाल विटौरी शुल्क लगाउनेछ भन्ने व्यवस्था रहेको छ। मिति २०७७ असार महिना देखी नै नेपाल बैंक नार्फु शाखाले प्रयोग गर्दै आएको तर हाल सम्म बहाल विटौरी शुल्क नतिरेको अवस्था छ। सो सम्बन्धमा गाउँपालिकाको आर्थिक व्ययभार बढ्दै गएको तर आन्तरिक क्षमता कमजोर रहेको परिस्थितीप्रति गम्भिर रही बहाल विटौरी शुल्क तिर्न सम्बन्धित निकायमा पत्रचार गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.११ः यस गाउँपालिकाको आ.व २०८१।८२ को कार्यसम्पादन मुल्याङ्कन गर्दा मिति २०८२।०३।१० को उत्कृष्ट कर्मचारी छनौट समितीको निर्णयनुसार उत्कृष्ट कर्मचारी प्रशासन सहायक पाँचौ श्री खडक बोहरालाई छनौट गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.१२ः मिति २०८२।०४।०१ गते देखी लागु हुने गरी सिसाका वियरका बोतलहरु नार्पा भूमिको क्षेत्रभित्र विक्री वितरण गर्न प्रतिबन्ध गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.१३ः वडा नं. ५ स्थित फू गाँउमा चुरोट तथा सूर्तीजन्य पदार्थहरुको विक्री वितरण गर्न प्रतिबन्ध गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.१४ः वनजंगल तथा घासे मैदान संरक्षणको लागि चिसा दाउरा टिप्न नपाइने तथा हिउँदेवन बन्देज गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.१५ः फू गाउँ स्थित पाग्रे खर्क र नार गाउँ स्थित लेप्चे खर्कमा भुईलसुन खन्न प्रतिबन्ध गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.१६ः संघीय सरकार, प्रदेश सरकार तथा अन्य निकायवाट यस गाउँसभा पश्चात प्राप्त हुन आएका अनुदानलाई वाँडफाँट गरी खर्च गर्न गाउँ कार्यपालिकालाई अख्तियारी दिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.१७ः प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत प्राविधिक सहायकको करार म्याद २०८२ असार मसान्तमा समाप्त हुने हुँदा संघीय सरकारले सोका लागि बजेट विनियोजन नगरेको कारण श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयको मिति २०८२।०२।०१ को परिपत्र अनुसार उक्त कार्यक्रम यस पालिकामा लाभदायी देखिएको हुँदा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि १ जना प्राविधिक आवश्यक पर्ने हुँदा आन्तरिक स्रोतवाट दायित्व कायम हुने गरी करार अवधि १ वर्ष नविकरण गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.१८ः यस गाउँकार्यपालिकाका अध्यक्ष ज्यूको सचिवालयमा १ जना सचिवालय सहयोगी आवश्यक परेको हुँदा मौजुदा कर्मचारी पर्याप्त नभएकोले करार सेवामा भर्ना गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.१९ः यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा LISA मा औसत ६६ अंक र FRA मा औसत ७१ अंक प्राप्त भएको हुँदा अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.२०ः यस पालिकाभित्रका बर्थिङ सेन्टरमा सुत्केरी गराउँदा संलग्न स्वास्थ्यकर्मीलाई प्रोत्साहन स्वरुप प्रति सुत्केरी रु १००० प्रदान गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.२१ः यस पालिकाको विभिन्न शीर्षकहरुवाट पालिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको तोक आदेशवाट भएका निर्णयहरु अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.२२ः यस पालिका तथा वडा कार्यालय र मातहतका संस्थाहरुमा कार्यरत करार सेवाका कर्मचारीहरुको कार्यसम्पादन मुल्याङ्कनका आधारमा २०८२ पौष मसान्त सम्म करार अवधि थप गर्ने तथा हिउँदे अधिवेशन नभएको अवस्थामा सो अधिकार गाउँ कार्यपालिकालाई दिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.२३ः न्यायिक समिति र स्थानीय लेखा समिति तर्फवाट पेश भएका प्रतिवेदनहरु अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.२४ः चालु आर्थिक वर्ष २०८१।८२ मा सम्झौता भई कार्यसम्पन्न भएरनभएका तर भुक्तानी हुन बाँकी देहायका योजनाहरु तथा बिलहरुको रकमको अनिवार्य दायित्व भुक्तानी बाँकी कायम गरी आर्थिक वर्ष २०८२।८३ मा भुक्तानी गर्ने निर्णय गरियो ।

देहाय

क्र.सं	योजनाको नाम	सम्झौता रकम	निर्माणकर्ता	कैफियत
१	नागढुंगा रातोभिर सडक खण्ड	रु. ३३३६२६३.१८ (श्रमदान १० प्रतिशत सहित)	नागढुंगा रातोभिर सडक खण्ड उ.स.	सम्पन्न
२	वागल खोलमा आरसिसि तटबन्ध निर्माण	रु.५०४३६०१।१३ (श्रमदान १० प्रतिशत सहित)	वागल खोलमा आरसीसी तटबन्ध निर्माण उ.स.	सम्पन्न
३	१ लाख वृक्षारोपण अभियान	रु. १०५६३८२.२८ (श्रमदान १० प्रतिशत सहित)	१ लाख वृक्षारोपण अभियान उपभोक्ता समिति	सम्पन्न नभएको २०८२ असोज मसान्त सम्म सक्ने गरी म्याद थप गरिएको

भुक्तानी बाँकी बिलहरु

खर्च उपशीर्षक	**कार्यकमको नाम**	**भुक्तानी पाउनेको विवरण**	**रकम**	**कैफियत**
३११२३	सूचना, पत्रपत्रिका तथा छपाई	Mhendo Design & print house pvt ltd kathmandu pan no 603566288	रु १६०४६०।०० भ्याट सहित	

२२३१५	फर्निचर तथा फिक्चर्स	क्वालिटि फर्निचर इण्डष्ट्रिज, काठमाण्डौं TPIN no. 500070572	रु १२०२३२।०० भ्याट सहित	

निर्णय नं.२५: चालु आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को स्वीकृत कार्यक्रम तथा बजेट सिमाभित्र रही कार्यसम्पन्न भएका देहायका अध्ययन प्रतिवेदनहरु अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।

देहाय

क्र.सं.	कार्य विवरण	सम्झौता रकम	परामर्शदाता
१	पर्यटन गुरुयोजना निर्माण	रु. ११८५९३५।००	स्पाइरल ग्रिड सोलुसन्स प्रा.लि.
२	च्याँखु र मेतामा जग्गा एकीकरण तथा बस्ती विकास आयोजनाको DPR निर्माण	रु. १९७८४४१।००	कोडोनिक्स इन्जिनियरिङ कन्सल्टेन्सी प्रा.लि
३	छ्यूाँ छ्याँमा ब्रिज निर्माण सम्भाव्यता अध्ययन	रु. ४९३२४५।००	निर्भाना अल्ट्राटेक इन्जिनियरिङ सोलुसन्स प्रा.लि.

निर्णय नं.२६: वडा कार्यालयहरुवाट मुचुल्का रोहबरमा बसेका जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरुलाई संकलित रकमको ३३ प्रतिशत प्रोत्साहन उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.२७: पालिका क्षेत्रभित्रका वार्षिक स्वीकृत योजना तथा कार्यक्रम र गाउँ क्षेत्रभित्रका प्राकृतिक स्रोत साधन सञ्चालन तथा व्यवस्थापनको अनुगमन गर्दा अनुगमनमा खटिने कर्मचारी तथा पदाधिकारीको लागि रु १००० प्रदान गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.२८: कार्यालय कामकाज, उपाध्यक्ष तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको सुविधाको लागि आगामी आर्थिक वर्ष २०८२।८३ मा सवारी खरिद गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.२९: मिति २०८२।०३।०३ को SANYO INTERNATIONAL PVT.LTD को पत्रानुसार उक्त फर्मले यस कार्यालयलाई आर्थिक वर्ष २०७७।७८ मा एक्साभेटर सप्लाई गरे वापत जम्मा गरेको धरौटी रकम फुकुवा माग गरेकोले उक्त रकम उल्लेखित फर्मलाई फिर्ता गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.३०: यस नार्पा भूमि गाउँपालिका वडा नं. ४ मा पर्ने देहायको विवरण भएको नेम्चु (Nemchu) हिमाललाई यस पालिकाको आर्थिक तथा पर्यटकीय दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण भएकोले पर्वतारोहणका लागि खुल्ला गर्न पर्यटन विभाग, भृकुटीमण्डप लाई पत्राचार गर्ने निर्णय गरियो ।

देहाय

Name	Height	Himal	Region	Latitude	Longitude	Caravan Route
Nemchu	6351.42 mtr.	Manang	Manang	28.721°	84.318°	Besisahar-Koto-Phu Gaun-BC

निर्णय नं.३२: यस पालिकाका सेवा करारमा कार्यरत हलुका सवारी चालकलाई प्रोत्साहन स्वरुप खाजा खर्चको रुपमा मासिक रु १५०० तलब संगै थप रकम उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.३३: नार्पा भूमिलाई सडक सन्जालसँग जोड्न कोतो स्थित मर्स्याङ्दी नदीमाथि मोटरयबल पुल निर्माणको लागि DPR र IEE अध्ययन गर्न TOR र COST ESTIMATE स्विकृत गरी पकृया अगाडी बढाउन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लाई स्विकृती दिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.३४: गाउँ कार्यपालिकाका अध्यक्ष ज्यूको सचिवालयमा १ जना सचिवालय सहयोगी करार सेवामा भर्ना गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.३५: यस कार्यालयको मिति २०८१ कात्तिक १४ र मंसिर ३ गतेको कार्यपालिका बैंठकबाट गठन भएका तपसिल वमोजिमका विषयगत समितिहरुलाई निरन्तरता दिने निर्णय गरियो ।

तपसिल

- स्रोत अनुमान तथा बजेट सिमा निर्धारण समिति
- राजश्व परामर्श समिति
- लेखा समिति
- विद्येयक समिति
- सुशासन समिति
- न्यायिक समिति
- स्थानीय भाषा, संस्कृति र ललितकला संरक्षण तथा विकास समिति
- वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति
- आर्थिक विकास समिति
- सामाजिक विकास समिति
- पूर्वाधार विकास समिति
- सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास समिति
- अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति

४. आर्थिक ऐन, २०८२

नार्पा भूमि गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०८२

सभा समक्ष पेश मितिः २०८२/३/१०

सभाबाट स्वीकृत मितिः २०८२।०३।२३

प्रमाणिकरण मितिः२०८२।०३।२३

प्रस्तावना : नार्पा भूमि गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्ने प्रयोजनको निमित्त स्थानीय कर, शुल्क, दस्तुर र जरिवाना संकलन गर्न, छुट दिन तथा अन्य आय संकलनको प्रशासनिक ब्यबस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम नार्पा भूमि गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस ऐनको नाम "आर्थिक ऐन २०८२" मा रहेको छ।

(२) यो ऐन २०८२ साल श्रावण १ गतेदेखि नार्पा भूमि गाउँपालिका क्षेत्रभित्र लागु हुनेछ।

२. भूमि कर (मालपोत) : गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका जग्गामा त्यस्तो जग्गाको उपभोगका आधारमा अनुसूची (१) बमोजिम भूमि कर(मालपोत)लगाइने र असुल उपर गरिनेछ। (एकीकृत सम्पत्ती कर लगाएको अवस्थामा भूमि कर नलाग्ने)

३. सम्पत्ति कर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूची (२) बमोजिम एकीकृत सम्पत्ति कर/घरजग्गा कर, घर र घट्ट कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।

४. घर जग्गा बहाल कर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै ब्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा गुफा पुरै वा आंशिक तवरले वहालमा दिएकोमा त्यस्तो बहाल रकममा अनुसूची (३) बमोजिम घर/जग्गा बहाल कर लगाइने र असूल गरिनेछ।

५. व्यवसाय कर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र ब्यापार,ब्यबसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोबारका आधारमा अनुसूची (४) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।

६. जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै ब्यक्ति वा संस्थाले यार्चागुम्बु, जिम्बु, भुई लसुन, धुपीको धुप तथा अन्य धुपजन्य वनपैदावरहरु, जडिबुटी, आयुर्वेदिक कच्चा पदार्थहरु, वनकस, खोटो, कवाडी माल र प्रचलित कानूनले निषेध गरिएको जीवजन्तु वाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तुको ऊन, हाड, सिङ, प्वाँख, छाला जस्ता बस्तु तथा जीवजन्तुको संकलन र पैठारी तथा निकासीको व्यापारिक र व्यवसायिक कारोवार गरेवापत अनुसूची (५) बमोजिमको कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।

७. सवारी साधन कर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र दर्ता भएका सवारी साधनमा अनुसूची (६) बमोजिम सवारी साधन कर लगाइनेछ र उक्त कर सम्बन्धित प्रदेशले असुल गरी अन्तर सरकारी वित्त ब्यबस्थापन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय तहको विभाज्य कोष मार्फत गाउँपालिकाको संचित कोषमा बाँडफाँड गर्नुपर्नेछ।

८. विज्ञापन कर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूची (७) बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ। यसरी कर संकलन गर्दा अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ बमोजिम सम्बन्धित प्रदेशले निर्धारण गरेको विज्ञापन कर समेत संकलन गरी प्रदेश विभाज्य कोषमा राजश्व बाँडफाँड गर्नुपर्नेछ।

९. मनोरञ्जन कर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरञ्जन ब्यबसाय सेवामा अनुसूची (८) बमोजिम ब्यबसाय कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ। यसरी कर संकलन गर्दा अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ बमोजिम गण्डकी प्रदेशले निर्धारण गरेको विज्ञापन कर समेत संकलन गरी प्रदेश विभाज्य कोषमा राजश्व बाँडफाँड गर्नुपर्नेछ।

१०. बहाल बिटौरी शुल्क : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सरकारी, पर्ति र सार्वजनिक जग्गामा आफुले निर्माण, रेखदेख वा संचालन गरेका कुनै स्वरुपको संरचना, क्याम्पिङ स्थल तथा अन्य कुनैपनि व्यवसाय अनुसूची (९) मा उल्लेख भए अनुसार निश्चित समयावधिको लागि गाउँपालिकासँग सम्झौता गरि लिजमा लिएर व्यवसाय सञ्चालन गर्नेलाई बहाल बिटौरी शुल्क लगाईने र असूल उपर गरिने छ।

११. पार्किङ शुल्क : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ सुविधा उपलब्ध गराए वापत अनुसूची (१०) बमोजिम पार्किङ शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।

१२. सेवा शुल्क, सिफारिस तथा प्रमाणित दस्तुर : गाउँपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालय तथा विषयगत शाखाहरुद्धारा प्रदान गरिने सेवा र विविध सिफारिस तथा प्रमाणित वापत अनुसूची(११) बमोजिमको दस्तुर असुल उपर गरिनेछ।

१३. अन्य राजश्व : गाउँपालिकाको कार्यालयद्धारा हाईड्रोलिक स्काभेटर, ट्रयाकटर, साउण्ड सिस्टम, प्रोजेक्टर तथा हलभाडा वापत अनुसूची (१२) बमोजिम दस्तुर असुल उपर गरिनेछ।

१४. पर्यटन प्रवेश शुल्क : गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र निर्माण गरेका उद्यान, पार्क, चिडियाखाना, ऐतिहासिक तथा पुरातात्कि सम्पदा, सग्रंहालय जस्ता सम्पदा प्रवेश गरे वापत र सरसफाईको निम्ति सरसफाई शुल्क पनि पर्यटकहरुबाट अनुसूची (१३) मा उल्लिखित दरमा पर्यटन शुल्क लगाईने र असूल उपर गरिनेछ।

१५. अन्य सिफारिस प्रमाणित तथा दर्ता शुल्क : गाउँपालिकाले प्रदान गर्ने विविध सिफारिस प्रमाणित तथा दर्ता सेवा वापत अनुसूची (१४) बमोजिम शुल्क असुल उपर गरिनेछ।

१६. ढुङ्गा, गिट्टी, स्लेट, बालुवा, चुनढुङ्गा, खरीढुङ्गा, अभ्राख, दहत्त र बहत्तरमा प्राकृतिक स्रोत कर : अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र बाहेक गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको ढुंगा, गिट्टी, स्लेट, बालुवा, कचुनढुंगा, अभ्राख आदि कुनै व्यक्ति वा संस्थाले प्रयोग गरे वापत दहत्त र बहत्तरमा प्राकृतिक स्रोत कर तोकिए बमोजिम कर संकलन गरिनेछ। तर प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोही बमोजिम हुनेछ।

१७. ट्रेकिङ, राक्क्लाम्बीङ,प्याराग्लाईडिङ, कोयोकिङ, क्यानोइङ, बन्जी जम्पिङ, जिपफ्लायर र ऱ्याफ्टिङ शुल्कः गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र ट्रेकिङ, रकक्लाम्बीङ, प्याराग्लाईडिङ(अनुसूची १५) , कोयोकिङ, क्यानोइङ, बन्जी जम्पिङ, जिपफ्लायर र ऱ्याफ्टिङ सेवा वा व्यवसाय संचालन गरेवापत गाँउकार्यपालिकाको निर्णय बमोजिमको शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।

१८. खच्चर प्रवेश शुल्क : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र प्रवेश गर्ने खच्चर तथा घोडा व्यवसाय सेवामा अनुसूची (१६) बमोजिम सवारी साधन कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ।

१९. कर छुट : यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका ब्यक्ति वा संस्थाहरुलाई कुनै पनि किसिमको कर छुट दिईने छैन ।

२०. कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधि : यो ऐनमा भएको ब्यबस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धी कार्यविधि गाउँपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ ।

२१. ऐनको परिपालना बाध्यकारी हुने : नार्पा भूमि गाउँपालिकाका विषयगत शाखा, वडा कार्यालय तथा अन्य सम्बन्धित कार्यालयहरुबाट समेत सेवा प्रवाह गर्दा सेवाग्राहीले बुझाउनुपर्ने कर, शुल्क, दस्तुर तथा जरिवानालाई सेवासँग आबद्ध गरी अनिवार्य असुल उपर गरी सेवा प्रवाह गर्नुपर्नेछ ।

२२. नियम वा कार्यविधी बनाउन सक्ने : नार्पा भूमि गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयले यस ऐनमा भएका कर सम्बन्धी ब्यबस्थाहरुलाई नियमित तथा कार्यान्वयन गर्ने प्रयोजनका लागि आवश्यक नियम वा कार्यविधी बनाउन सक्नेछ ।

२३. यसै ऐन बमोजिम भएको मानिने : यो ऐन जारी हुनु अघि भए गरेका ब्यबस्थाहरु यसै ऐन बमोजिम भए गरेको मानिने छ ।

२४. यस ऐनमा उल्लिखित ब्यबस्था यसै बमोजिम र उल्लेख नभएको हकमा अन्य प्रचलित ऐन, नियम, कार्यविधी तथा तालुक निकायको परिपत्र तथा मार्गनिर्देशन बमोजिम हुनेछ ।

२५. आर्थिक वर्ष २०८२।८३ को नार्पा भूमि गाउँपालिकाको आन्तरिक राजश्व प्रक्षेपण विभिन्न अनुसूचीहरु तथा दफाहरुसँग सम्बन्धित रहि कुल प्रक्षेपण अनुमानित आन्तिरिक राजश्व रु.३०,००,०००।०० (अक्षेरुपि रु तीस लाख मात्र) रहनेछ ।

तपसील :

अनुसूची–१

(दफा २ सँग सम्बन्धित)

मालपोत/भूमिकरः यस बमोजिमको राजश्व रकम राजश्ज शीर्षक नं. ११३१४ मा बैंक दाखिला गर्नुपर्छ ।					
सि.नं.	जग्गाको किसिम	विवरण	खेततर्फ	पाखोतर्फ	
१	अब्बल, दोयम, सिम, चाहार(पाँचौ तह)	१ रोपनीसम्म न्युनतम	१५	१०	
		२ रोपनीभन्दा बढी २० रोपनी सम्म प्रति रोपनी	२०	१५	
		२० रोपनीभन्दा बढी ५० रोपनी सम्म प्रति रोपनी	२५	२०	

बक्यौता रकमको दुई वर्ष सम्मको हजर्ना २५ प्रतिशत, पाँच वर्ष सम्मको हजर्ना ३५ प्रतिशत र सो भन्दा वढि वर्षको हजर्ना ५० प्रतिशत लाग्ने छ।

ऐलानी तथा पर्ति जग्गाको समेत सोहि दररेटमा मालपोत लिईनेछ।

एकिकृत सम्पति कर विस्तृत अध्ययन पश्चात लगाईनेछ।

अनुसूची–२

(**दफा ३ सँग सम्बन्धित**)

(क) घर कर :				
१	घर कर	कच्ची घर प्रति कोठा	रु.२५	
		पक्की घर प्रति कोठा	रु.५०	
(ख) घट्ट कर :				
	घट्ट कर	६ महिने	रु. ५०	
		१२ महिने	रु. १५०	

अनुसूची–३

(**दफा ४ सँग सम्बन्धित**)

(क) घर/जग्गा वहाल कर					
१.	घर/जग्गा बहाल कर	जग्गा बहाल कर	१०% प्रतिशत	कृषि प्रयोजनका लागि ५०% छुट।	
		कोठा वा घर भाडाको	१०% प्रतिशत		
घर वहालकर (कोठा भाडा) संकलन गर्ने व्यक्ति वा संस्थालाई संकलन गरेको रकमको १०% प्रोत्साहन वापत उपलब्ध गराईनेछ।					

अनुसूची–४

(दफा ५ सँग सम्बन्धित)

व्यवसाय करः यस बमोजिमको राजश्व रकम राजश्ज शीर्षक नं. १४६११ मा बैंक दाखिला गर्नुपर्छ। कुनै पनि व्यवसाय/फर्म सूचीकृत गर्दा रु ५०० लाग्नेछ।

क्र.सं.	विवरण	काम/ कारवाही	दर/शुल्क	कैफियत
	नविकरण(बक्यौता रकमको)	हर्जना	१०% (प्रतिशत)	
	संचालित व्यवसायमा (पुँजी वृद्धि)	कारोबार थप दस्तुर	०.५%(प्रतिशत) बृद्धि भएको रकमको	
	व्यवसाय नामसारी	दस्तुर	रु.५००	
	व्यवसाय खारेजी (व्य.संचालकको मृत्यू भएमा) र दैवी प्रकोपको अवस्थामा	दस्तुर	निःशुल्क	
	अन्यथा व्यवसाय खारेजी	दस्तुर	रु.५००	
(क) भोजनालय,पेय पदार्थ,मदिरा र सुर्तीजन्य पदार्थ :				
१.	मदिरा पसल दर्ता	वितरक	रु.५०००	
		खुद्रा	रु.३०००	
		नविकरण	रु.१५००	
		बक्यौता हजर्ना	१०% (प्रतिशत)	
अवैध मदिरा उत्पादन गर्नेलाई रु.५०००, विक्री वितरण गर्नेलाई रु.५०००, ओसार पसार गर्नेलाई रु.२५०० र सेवन गरि जथाभावी गर्नेलाई रु.२५०० जरिवाना गरिनेछ। मदिरा सेवन गरि जथाभावी गर्नेलाई जरिवाना रु.१५०० गरिनेछ। लाईसेन्स प्राप्त मदिरा विक्रेताले अवैध मदिरा विक्री वितरण गरेकोमा रु.५००० जरिवाना गरिनेछ।				

२	होटल र लज	दर्ता	रु.२०००	
	टेन्ट हाउस	दर्ता	रु.१५००	
	चिया तथा खाजा पसल	दर्ता	रु.१०००	
	लज मात्र	दर्ता	रु.१५००	

माथि उल्लेखित व्यवसायको नविकरण शुल्क रु. १००० मात्र लाग्ने छ।				
विविध व्यवसाय :				
१.	किराना पसल	दर्ता	रु.२०००	
२.	पशु आहार विक्री केन्द्र	दर्ता	रु.२०००	
३.	मासु विक्री पसल	दर्ता	रु.२०००	
४.	कोसेली घरको पसल	दर्ता	रु.२०००	
५.	कपडा पसल	दर्ता	रु.२०००	
६.	कपाल काट्ने पसल	दर्ता	रु.२०००	
माथि उल्लेखित व्यवसायको नविकरण शुल्क रु. १००० मात्र लाग्ने छ।				
(ख) सेवा व्यवसायः संचार सेवा				
१.	एफ.एम प्रसारण	दर्ता	रु.१००००	नविकरण रु ५०००
द्द	केवल च्यानल प्रसारण	दर्ता	रु.१००००	नविकरण रु ५०००
घ	पत्र-पत्रिका प्रकाशन सेवा	दर्ता	रु.५०००	नविकरण रु २५००
द्ध	फोटोकपी पी.सी.ओ.साईवर तथा क्याफे	दर्ता	रु.२०००	नविकरण रु १०००
(ग) सेवा व्यवसायः				
१.	घरेलु कुटीर उधोग(अगरबत्ती मैनवत्ती अचार)	दर्ता	रु.२०००	
२.	प्रशोधन केन्द्र	दर्ता	रु.२०००	
३.	कपडा तथा गार्मेण्ट उधोग	दर्ता	रु.२०००	
४.	कुटानी पिसानी मिल	दर्ता	रु.२०००	
५.	डेरी उधोग व्यवसाय	दर्ता	रु.२०००	
६.	फार्पा ऊन पस्मिना उधोग	दर्ता	रु.२०००	
७.	वन्यजन्तु उधोग	धुपजन्य उधोग	रु.२०००	
	काठ विक्री डिपो		रु.२०००	
८.	उपभोग्य वस्तु, उत्पादन उधोग	कुकिज नुडल स	रु.२०००	
		दालमोठ पाउरोटी चाउमिन पापड चिप्स फिगर	रु.२०००	

९.	अन्य उधोग(स्याम्पु, ह्याण्डवास, हर्पिक र उत्पादनमुलक अन्य उधोग	दर्ता	रु.२०००	
माथि उल्लेखित व्यवसायको नविकरण शुल्क रु.१००० मात्र लाग्ने छ।				
१०.	खनिज उधोग : खनिज उल्खनन वा प्रशोधन गर्ने उधोग व्यवसाय	दर्ता	रु.१००००	
११.	उर्जा मूलक उधोग : जलस्रोत, वायु,शौर्यशत्ति,कोइला, प्राकृतिक तेल, ग्याँस वायोग्याँस र अन्य स्रोतबाट उर्जा पैदा गर्ने उधोग व्यवसाय	दर्ता	रु.१००००	
खनिज उधोग र उर्जा मूलक उधोग नविकरण शुल्क रु.५००० मात्र लाग्ने छ।				
फू गाउँ लद्यु जलविधुत र नार गाउँ लद्यु जलविधुत सम्बन्धमा				
१.	न्यूनतम शुल्क	प्रति यूनिट	रु.१००	
२.	थप शुल्क	प्रति युनिट	रु.१०	
दुबै जलविधुतको शुल्क सम्बन्धित वडा कार्यलयले संकलन गर्नेछ।				
(घ) वित्तिय सेवा				

१.	वित्तिय सेवा	वाणिज्य बैंक प्रति शाखा/केन्द्रिय कार्यालय	रु.१००००	नविकरण रु ५०००
		विकास बैंक प्रति शाखा/केन्द्रिय कार्यालय	रु.१००००	नविकरण रु ५०००
		फाईनान्स कम्पनी शाखा कार्यालय	रु.५०००	नविकरण रु २५००
		वित्तिय ऋण सहकारी संस्था	रु.५०००	नविकरण रु २५००
		विमा कम्पनी	रु.५०००	नविकरण रु २५००
		लघु वित्त	रु.५०००	नविकरण रु २५००
		मनि ट्रान्सफर	रु.२०००	नविकरण रु १०००

(ङ) स्वास्थ्य सेवा :			
१.	स्वास्थ्य सेवा व्यवसाय	क्लिनिक तथा ल्याव	रु.२०००
		चस्मा पसल	रु.२०००
२.	औषधी पसल तथा फार्मेसी	दर्ता	रु.२०००
३.	आयुर्वेदिक औषधी पसल	दर्ता	रु.२०००
४.	एग्रोभेट पसल	दर्ता	रु.२०००

(च) परामर्श सेवा ः			
	विशषेज्ञ परामर्श तथा अन्य व्यवसायी सेवा	चिकित्सा	रु.२०००
		कन्सल्टेन्सी सेवा(ईन्जिनियरिंग)	रु.१५००
		कानुनी फार्म	रु.१५००
		लेखा परिक्षण व्यवसायी	रु.१५००
		अनुसन्धानकर्ता परामर्शदाता	रु.१५००
१.		पशु चिकित्सा डाक्टर	रु.१५००
		रोजगर सेवा	रु.१५००
२.	ढुवानी वा ट्रान्सपोर्ट	दर्ता	रु.२०००
३.	यस वर्गीकरणमा नपरेका व्यवसायीको हकमा एकमुष्ठ	दर्ता	रु.२०००
४.	प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपि दस्तुर	पहिलो प्रतिलिपि	रु.५००
५.	नविकरण दस्तुर	(च र छ)का सबै व्यवसायहरु	रु.१०००

(छ) समूह (सबै किसिमका) र संघ सँस्था दर्ता तथा नविकरण ः

१	समूह, संघ, संस्था, क्लब, सहकारी दर्ता तथा नविकरण	समूह दर्ता	रु.५००
		समूह नविकरण	रु.५००
		संस्था दर्ता	रु.५०००
		संस्था नविकरण	रु.२०००
		सहकारी दर्ता (ऐन अनुसार)	रु.५०००
		सहकारी नविकरण	रु.२०००
		खानेपानी तथा सिंचाई मुहान दर्ता	रु.५००
		नविकरण	रु.५००
		टोल विकास संस्था दर्ता	रु.५००
		नविकरण	रु.५००
		उपभोक्ता समिति	रु १०००
		नविकरण	रु. १०००
		कृषक समूह दर्ता	रु.५००
		नविकरण	रु.५००
२.	गैर सरकारी संस्था (वित्तिय संस्था बाहेक)	राष्ट्रिय	रु.१००००
		अन्तराष्ट्रिय संस्था	रु.१००००
		नविकरण	रु.३०००

(ज) शिक्षा क्षेत्र :			
१.	शिक्षा सेवा निजी	ट्यूसेन सेन्टर	रु.१०००
		नृत्य कला केन्द्र	रु.३०००
		तालिम तथा अनुसन्धान केन्द्र	रु.५०००
		अन्य सिकाई केन्द्र	रु.२०००
		बौद्ध शिक्षण केन्द्र	रु.२०००
	नविकरण दस्तुर रु १०००		

(झ) मर्मत संभार सेन्टर :			
१.	मर्मत सम्भार	टायर ट्यूव मर्मत रिसोहोलिंग हावा भर्ने	रु.१०००
		ईन्जिन मर्मत	रु.१०००
		डेन्टिङ	रु.१५००
		मोटर साइकल (ग्यारेज मर्मत)	रु.२०००
२.	नविकरण दस्तुर		रु.१०००

पुनश्च : एउटै पसलमा दुईटा कारोबारमा एउटा कारोबारको पुरै र अर्को थप कारोबारको आधा वार्षिक व्यवसाय कर लाग्नेछ। यसै गरि एउटै पसलमा तीन वटा व्यवसाय सञ्चालन भएकोमा दुईटाको वार्षिक व्यवसाय कर लाग्ने। एउटै पसलमा चार वटा फरक फरक कारोबार भएकोमा दुईटाको पूरा र थप दुई कारोबारको एक कारोबारको आधा बराबर कर लाग्ने। साथ साथै पाँच वटा कारोबार सञ्चालन भएकोमा तीन वटा कारोबारको मात्र वार्षिक कर लाग्नेछ।

सबै किसिमका व्यवसाय, समूह, संघ सँस्था चालु आर्थिक वर्षको श्रावणदेखि असोज मसान्तभित्र नविकरण गर्नुपर्नेछ र म्याद नाघी नविकरण गर्न १०% हर्जना लाग्नेछ।

पटके व्यवसाय कर		
१.	पोका/झोला सामान घुमाएर बेच्नेलाई प्रति दिन	रु.२०
२.	ट्रकमा सामान ढुवानी(बाहिरबाट गा.पा.क्षेत्र ल्याउँदा) प्रति पटक	रु.५००
३.	मिनी ट्रकमा सामान ढुवानी(बाहिरबाट गा.पा.क्षेत्र ल्याउँदा) प्रति पटक	रु.२५०
४.	सानो गाडीमा सामान ढुवानी(बाहिरबाट गा.पा.क्षेत्र ल्याउँदा) प्रति पटक	रु.२००

अनुसूची–५

दफा ६ सँग सम्बन्धित

जडिबुडि,कवाडी र जीवजन्तु कर :			
१.	जडिबुटि/धुपी तथा धुपजन्य		
क.	यार्चागुम्बु	संकलन शुल्क	रु.५००० स्थानीय र रु.३५००० जिल्लाबासीलाई ।
		निकासी कर	प्रति किलो रु.१०,०००।

यार्चागुम्बुको राजश्व बाँडफाँटको प्रतिशत ACAP र स्थानीय CAMC हरुसँग निर्णय गरि निर्धारण गरिनेछ ।				
ख.	जिम्बु	संकलन शुल्क निकासी कर	रु.५०० स्थानीय र रु.२५०० जिल्लाबासीलाई । प्रति किलो रु.२०।	
ग.	भुई लसुन	प्रति के.जी	रु ५ संकलन	रु १० निकासी
घ.	कुट्की	प्रति के.जी	रु ५ संकलन	रु १० निकासी
ङ.	चिराइतो	प्रति के.जी	रु ५ संकलन	रु १० निकासी
च.	पदमचाल	प्रति के.जी	रु ५ संकलन	रु १० निकासी
छ.	च्याउँ	प्रति के.जी	रु ५ संकलन	रु १० निकासी
ज	भोजपत्र	प्रति के.जी	रु ५ संकलन	रु १० निकासी
झ.	सिलिङ्गे (सिङ्मार) कानून बमोजिम	प्रति के.जी	रु ५ संकलन	रु १० निकासी
ञ.	धुपीको धुप	प्रति के.जी	रु ५ संकलन	रु १० निकासी
ट.	फुर्मा साङसिङ	प्रति के.जी	रु ५ संकलन	रु १० निकासी
ठ.	पाङपोइ	प्रति के.जी	रु ५ संकलन	रु १० निकासी
ड.	सुनपति (बल)	प्रति के.जी	रु ५ संकलन	रु १० निकासी
ढ.	खल्मो लोबसाङ (बुकीफुल)	प्रति के.जी	रु ५ संकलन	रु १० निकासी
२.	खोटो व्यवसाय	संकलन तथा व्यवसाय	रु.२०००	
३.	कवाड	दर		
क.	फलाम	प्रति के.जी	रु २	
ख.	तामा	प्रति के.जी	रु ४	
ग.	काँस	प्रति के.जी	रु ३	

४.	चौपाया सम्बन्धी सिफारिस/पैठारी	याक प्रति १ को	रु.५०	
		च्याङ्ग्रा प्रति १ को	रु.१०	
		घोडा प्रति १ को	रु.५०	
		लुलु गाई र अन्य प्रति १ को	रु.१०	
५.	जीवजन्तु कर : कानूनले निषेध गरिएका जीवजन्तु बाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तको अंगहरु सम्बन्धित मात्र	दर		
क.	जीवजन्तको हाड	प्रति किला	रु.२	
ख.	जीवजन्तको सिंग	प्रति किला	रु.२	
ग.	जीवजन्तको प्वाँख	प्रति किला	रु.२	
घ.	जीवजन्तको छाला ठूलो	प्रति गोटा	रु.२	
ङ.	जीवजन्तको छाला सानो	प्रति गोटा	रु.२	
च	मासु निकासी (याक, च्याङ्ग्रा, भेडा, बाख्रा)	प्रति के. जी	रु ५	

अनुसूची-६

दफा ७ सँग सम्बन्धित

१.	अटो/रिक्सा	दर्ता शुल्क	रु.१००००	
		नविकरण शुल्क	रु.५०००	
२.	ट्याक्टर	दर्ता शुल्क	रु.१००००	
		नविकरण शुल्क	रु.५०००	
गाउँपालिका क्षेत्र भित्र दर्ता सवारी साधनको हकमा कानून तथा कार्यविधि स्वीकृत भएमा मात्र लागू हुने छ।				

अनुसूची-७

दफा ८ सँग सम्बन्धित

१.	विज्ञापन कर	सार्वजनिक जग्गामा विज्ञापन वा साईन वोर्ड राखे वापत प्रति वर्ष	रु.१००० वार्षिक	व्यवसायको हकमा रु ५०० वार्षिक

अनुसूची–८

दफा ९ सँग सम्बन्धित

<table>
<tr><td colspan="5">गाउँपालिका क्षेत्रभित्र मनोरञ्जनका साथै साधनको हकमा ऐन कानुन तथा कार्यविधि स्वीकृत भएमा मात्र लागू हुनेछ ।</td></tr>
<tr><td>१</td><td>फिल्म छायाङ्कन</td><td>रु ५०००० विदेशी</td><td>रु २५००० सार्क</td><td>रु १०००० नेपाली</td></tr>
<tr><td>२</td><td>म्यूजिक भिडियो</td><td>रु ५००० नेपाली</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

अनुसूची–९

दफा १० सँग सम्बन्धित

१	तालिम हल भाडा	हल मात्र प्रयोग वापत दैनिक	रु.५००	
		हल र प्रोजेक्टर सहित	रु.१५००	
		तालिम हल मात्र प्रयोग वापत दैनिक	रु. ५००	
		तालिम हल तथा प्रोजेक्टर सहित	रु.१५००	
२	बहाल विटौरी कर	टहरो छाप्रो मासिक	रु.५०	
		घुम्ती व्यापारी मासिक	रु.५००	
		ठेला मासिक	रु.१००	
		हिमलुङ बेसक्याम्प	रु ५००००	
		काङला पास बेसक्याम्प	रु ५००००	
		छ्याछ्या जंगल	रु ५००००	
		छ्याछ्या स्थल	रु ५००००	
		छोमच्चुउ गुफा	रु ५००००	
		धर्मशाला	रु ३००००	
		याक गोठ	रु १००	प्रति वस्तु रु ५
		चौरी गोठ	रु १००	प्रति वस्तु रु ५
		भेडा गोठ	रु १००	प्रति वस्तु रु ५
		च्याङ्ग्रा गोठ	रु १००	प्रति वस्तु रु ५
		खच्चर गोठ	रु १००	प्रति वस्तु रु ५
		घोडा गोठ	रु १००	प्रति वस्तु रु ५
		गाई गोठ	रु १००	प्रति वस्तु रु ५

अनुसूची–१०

दफा ११ सँग सम्बन्धित

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र पार्किङ शुल्कको हकमा ऐन कानुन तथा कार्यविधि स्वीकृत भएमा मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची–११

दफा १२ सँग सम्बन्धित

क्र.सं.	सेवाको विवरण	इकाई	शुल्क, दस्तुर रु.	कैफियत
१.	नागरिकता सिफारिस फाराम सहित	प्रति सिफारिस	२००	
२.	नागरिकता प्रतिलिपी सिफारिस	प्रति सिफारिस	३००	
३.	अंगिकृत नागरिकता सिफारिस	प्रति सिफारिस	१०००.००	
४.	नाम, थर संशोधन सिफारिस	प्रति सिफारिस	५००	
५.	नाता प्रमाणित सिफारिस (स्वदेश प्रयोजन)	प्रति सिफारिस	२००	
६.	नाता कायम सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
७.	बसोबास प्रमाणित सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
८.	पिछडिएको क्षेत्र सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
९.	नाबालक सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
१०.	जन्म मिति प्रमाणित सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
११.	बैबाहिक सम्बन्ध प्रमाणित सिफारिस	प्रति सिफारिस	४००	
१२.	अविवाहित प्रमाणित सिफारिस	प्रति सिफारिस	४००	
१३.	पारिवारिक विवरण सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
१४.	ब्यक्ति प्रमाणित सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
१५	मदिरा ब्यबसाय सिफारिस	प्रति सिफारिस	१०००	
१६.	ब्यक्तिगत घटना दर्ता (पञ्जिकरण) (३५ दिन पछिको)	प्रति दर्ता	५०	
१६.	ब्यक्तिगत घटना दर्ता (पञ्जिकरण) (३५ दिन पछिको)	प्रति दर्ता	५०	
१७.	घर जग्गा नामसारी सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
१८.	मोही लगतकट्टा सिफारिस	प्रति सिफारिस	३००	
१९.	अंशबण्डा सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
२०.	घरबाटो प्रमाणित सिफारिस/बाटो नभएको	प्रति सिफारिस	२००	

२१.	छुट जग्गा दर्ता सिफारिस	प्रति रोपनी	१०००	
२२.	घर जग्गा दा.खा. सिफारिस	प्रति सिफारिस	५००	
२३.	जग्गा सम्बन्धी अन्य सिफारिसहरुःबकस, राजिनामा, सट्टापट्टा आदि	प्रति सिफारिस	२००	
२४.	जग्गा धनी प्रमाण पूर्जाको प्रतिलिपी सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
२५.	बन्दुक नविकरण सिफारिस	प्रति बन्दुक सिफारिस	१०००	
२६.	पञ्जिकरण प्रतिलिपी	प्रति सिफारिस	३००	
२७.	विपन्न विद्यार्थी छात्रबृत्ति सिफारिस	प्रति सिफारिस	०	
२८.	अपाङ्ग सिफारिस	प्रति सिफारिस	०	
२९	अस्थायी बसोबास सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
३०.	स्थायी बसोबास सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
३१.	आर्थिक अवस्था बलियो र सम्पन्नता प्रमाणित	प्रति सिफारिस	०	
३२.	आर्थिक अवस्था कमजोर र विपन्नता प्रमाणित	प्रति सिफारिस	०	
३३.	खानेपानी, विद्युत, टेलिफोन जडान र नामसारी/ठाउँसारी सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
३४.	धारा जडान सिफारिस	प्रति सिफारिस	३००	
३५.	जिवित रहेको सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
३६.	दुवै नाम गरेको व्यक्ति एकै हो भन्ने सिफारिस/ फरक परेको जन्म मिति संशोधन सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
३७.	वार्षिक आय श्रोत प्रमाणित सिफारिस (कुल रकमको रु.	कुल रकमको	०.१%	गाउँ कार्यपालिकाबाट मात्र प्रदान गरिने।
३८.	ब्यबसाय बन्द सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
३९.	ब्यबसाय सञ्चालन भएको सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
४०.	ब्यापार ब्यबसाय नभएको सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
४१.	नाबालक परिचय पत्र सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
४२.	चौपाया सम्बन्धी सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	

४३.	ब्यबसाय दर्ता सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
४४.	उद्योग व्यवसाय ठाउँसारी सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
४५ं	आन्तरिक बसाई सराई सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
४६.	विद्यालय संचालन स्वीकृती/कक्ष बृद्धि सिफारिस (सामुदायिक)	प्रति सिफारिस	२००	गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयबाट मात्र गर्न सकिने ।
४७.	संरक्षक सिफारिस (ब्यक्तिगत)	प्रति सिफारिस	२००	
४८.	संरक्षक सिफारिस (संस्थागत)	प्रति सिफारिस	२००	
४९.	नेपाल सरकारको नाममा बाटो कायम सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
५०.	निःशुल्क स्वास्थ्य उपचार सिफारिस	प्रति सिफारिस	०	
५१.	संघ संस्था दर्ता सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
५२.	घर अभिलेखिकरणः पक्की नक्सा प्रमाणित सहितको	बर्गफिट	प्रति वर्ग फिट रु. ३	
५३.	घर अभिलेखिकरण दस्तुर : कच्चि ढुंगाको छाना भएको	बर्गफिट	प्रति वर्ग फिट रु. १.५	
५४.	घर अभिलेखिकरण दस्तुर : कच्चि टिनको छाना भएको	बर्गफिट	प्रति वर्ग फिट रु. १	
५५.	घर नक्सा पास गर्दा निवेदन दस्तुर		२००	
५६.	नयाँ घरको नक्सा पास दस्तुर/पक्कि/सिमेन्टेड	प्रति वर्ग फिट	रु.५	गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयबाट मात्र प्रदान गरिने।
५७.	नयाँ घरको नक्सा पास दस्तुर/कच्ची, ढुंगा, काठ, टिन	प्रति वर्ग फिट	रु.३	
५८.	नक्सा पास गर्दा रेखांकन शुल्क	प्रति वर्ग फिट	रु.१	
५९.	घर निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र	प्रति सिफारिस	१०००	
६०.	चार किल्ला प्रमाणित	प्रति सिफारिस	२००	
६१.	खुल्न नआएका अन्य सिफारिस	प्रति सिफारिस	रु. ५००	

६२.	डोजर, रोलर ब्याकहोलोडर, स्काइभेटर जस्ता हेभी इक्वीपमेन्ट संचालन अनुमती शुल्क	प्रति आयोजना	रु.२०००	
६३.	उद्योग दर्ता सिफारिस क्रमशः ठुलो, मझौला, लघु र साना	प्रति सिफारिस क्रमश	रु.५०००, रु४०००, रुं३०००, रु.२०००	
६४.	पेन्सन पट्टा सिफारिस(स्वदेशी)	प्रति सिफारिस	२००	
६५.	पेन्सन पट्टा सिफारिस (विदेशी)	प्रति सिफारिस	५००	
६६.	वस्तुगत विवरण (घर, गोठ, टहरा) भए नभएको प्रमाणित सिफारिस	प्रति सिफारिस	२००	
६७.	मिलापत्र बक्सौनी दस्तुर	प्रति सिफारिस	५००	
६८.	कुनै पनि कागजातको नक्कल	प्रति पाना	रु.५०	
६९.	हरेक किसिमका सर्जमिन मुचुल्का	सर्जमिन मुचुल्का	३०००	
	आयस्रोत मुल्याकंन सिफारिस			
१	वार्षिक रु १० लाख सम्मको		रु १०००	
२	वार्षिक रु २० लाख सम्मको		रु २०००	
३	वार्षिक रु ३० लाख सम्मको		रु ३०००	
४	वार्षिक रु ५० लाख सम्मको		रु ५०००	
५	वार्षिक रु ५० लाख भन्दा माथि		रु १००००	
	विद्यार्थी प्रयोजनको लागि			
१	घर जग्गा प्राविधिक मुल्यांकन		रु १५००	
२	आयस्रोत मुल्यांकन		रु १०००	
माथि उल्लेखित सिफारिस वा प्रमाणित कागजात पुनःआवश्यक परेमा शुरु तोकिएको दस्तुर पुनःलाग्ने छ। उल्लेखित कागजात अँग्रेजी भाषामा रु. थप ५०० लाग्ने छ। माथि उल्लेखित बाहेक निर्णय वा फैसलाको प्रतिलिपि आदिको नक्काल आवश्यक परेमा प्रति पाना रु.५ लाग्ने छ।				

राष्ट्रिय परिचय पत्र तथा पञ्जिकरण विभाग अनुसार :				
१	व्यक्तिगत घटना दर्ता	जन्म दर्ता ३५ दिन भित्र भए निःशुल्क अन्यथा	रु.२००	
		मृत्यू दर्ता ३५ दिन भित्र भए निःशुल्क अन्यथा	रु.२००	
		विवाह दर्ता ३५ दिन भित्र भए निःशुल्क अन्यथा	रु.२००	
		बसाई सराई दर्ता ३५ दिन भित्र भए निःशुल्क अन्यथा	रु.२००	
		सम्बन्ध विच्छेद दर्ता ३५ दिन भित्र भए निःशुल्क अन्यथा	रु.२००	
माथि उल्लेखित व्यक्तिगत घटना दर्ताको प्रतिलिपि शुल्क रु.५०० मात्र लाग्ने छ।				
नार र फू लघु जलविधुत आयोजना वाट वितरित विधुत प्रयोग गरे बापत न्यूनतम रु१०० र थप प्रति युनिट रु१० लाग्ने छ जुन सम्बन्धित वडा कार्यालयले संकलन गर्नेछ।				

अनुसूची–१२

(दफा १३ सँग सम्बन्धित)

१.	स्रोत परिचालन	जे.सि.वि. स्काईभेटर वोकेट प्रयोग वापत प्रति घण्टा(इन्धन वाहेक)	रु.३०००
		जे.सि.वि. स्काईभेटर ब्रेकर प्रयोग वापत प्रति घण्टा(इन्धन वाहेक)	रु.३०००
		टिप्पर भाडा प्रति महिना	रु.८०००
		एम्बुलेन्स कार्यविधि अनुसार	
		हल भाडा प्रति दिन(तालिम बाहेक अन्य बैठक र कार्यक्रमको प्रयोजनको लागि)	रु.१५००
		प्रोजेक्टर भाडा प्रति दिन	रु.५००
		टेन्ट कुर्सी साउण्ड सिस्टम प्रति दिन	रु.५०००
		टेन्ट प्रति दिन(साउण्ड सिस्टम बाहेक)	रु.४०००
२.	स्रोत परिचालन	कुर्सी मात्र प्रति दिन प्रति कुर्सी	रु.२५
		साउण्ड सिस्टम(डिजि)	रु.१०००
		जेनेरेटर भाडा प्रति दिन(तेल वाहेक)	रु.२०००
विविध सेवा : फोटोकपि प्रति पाना रु.५			

अनुसूची–१३

(दफा १४ सँग सम्बन्धित)

संस्थागत तथा समूहगत रुपमा प्राचीन फू गाउँभित्र प्रवेश वापत प्रति दिन रु.१००,
पर्यटन सरसफाई शुल्क रु ५०० नेपालीको लागि, १००० विदेशीको लागि
हेलिप्याड प्रयोग वापत प्रति अवतरण रु २०००

अनुसूची-१४

(दफा १५ सँग सम्बन्धित)

स्थानीय सरकार मातहतका योजना (सिफारिस तथा दस्तुर)				
१	योजना सम्झौता तथा योजना कार्य सम्पन्न	२ लाख सम्म	रु.५००	
		२ लाख देखि माथि ५ लाखसम्म	रु.१०००	
		५ लाख देखि माथि १० लाख सम्म	रु.२५००	
		१० लाख भन्दा माथि	रु.३५००	
प्रदेश सरकार मातहतका योजना(सिफारिस तथा दस्तुर)				

१.	योजना सम्झौता र सम्पन्न सिफारिस(एकमुष्ठ)	५ लाख सम्म	रु.२०००	
		५ लाख देखि माथि १० लाख सम्म	रु.४०००	
		१० लाख भन्दा माथि	रु.५०००	
संघीय सरकार मातहतका योजना(सिफारिस तथा दस्तुर)				

१.	योजना सम्झौता र सम्पन्न सिफारिस(एकमुष्ठ)	५ लाख सम्म	रु.२५००	
		५ लाख देखि माथि १० लाख सम्म	रु.५०००	
		१० लाख भन्दा माथि	रु.७०००	
नोट : योजना सम्झौता र सम्पन्न सिफारिस (एकमुष्ठ) पहिलो पटक नै सम्बन्धित समितिले बुझाउन सक्नेछ।				

(दफा १५ सँग सम्बन्धित)				
१.	"घ" वर्ग इजाजत पत्र दर्ता	"घ" वर्ग इजाजत पत्र दर्ता दस्तुर	रु.२००००	
		"घ" वर्ग इजाजत पत्र नविकरण दस्तुर	रु.६०००	

(दफा १६ सँग सम्बन्धित)				
१.	ढुंगा,गिट्टी,वालुवा विक्री वितरण तथा निकासी		प्रदेश आर्थिक ऐन बमोजिम	
			प्रदेश आर्थिक ऐन बमोजिम	
			प्रदेश आर्थिक ऐन बमोजिम	
२.	स्लेट उत्खन्नन		प्रदेश आर्थिक ऐन बमोजिम	
			प्रदेश आर्थिक ऐन बमोजिम	
३.	स्लेट सप्लायर्स		प्रदेश आर्थिक ऐन बमोजिम	
४	ढुंगा चट्टा		प्रदेश आर्थिक ऐन बमोजिम	
५	खानी ढुङ्गा पलेउटा		प्रदेश आर्थिक ऐन बमोजिम	

उजुरी तथा जरिवाना :				
१	उजुरी वा मुद्दा दर्ता	दस्तुर	रु.१००	
२	प्रतिबादी दस्तुर		रु.१००	
३	नक्कल दस्तुर		रु.१००	
४	सामाजिक अवरोध तथा कुरुती गरेमा	जरिवाना	रु.५०००	
५	योजना बुक हराएको	जरिवाना	रु १०००	

अनुसूची १५

(दफा १७ संग सम्बन्धित)

क्र.सं.	विवरण	इकाई	दर	कैफियत
१	रकक्लाम्बीङ	प्रति व्यक्ति प्रति दिन	रु १०००	
२	प्याराग्लाईडिङ	प्रति व्यक्ति प्रतिदिन	रु १०००	

अनुसूची १६

(दफा १८ सँग सम्बन्धित)

क्र.सं.	विवरण	इकाई	दर	कैफियत
१	नियमित खच्चर	प्रति १	रु १०००	
२	पटके खच्चर	प्रति १	रु ५००	
नोट : संकलित खच्चर व्यवसाय कर वडा नं २ ले संकलन गरी गाउँपालिकाको राजश्व तथा आर्थिक प्रशासन शाखालाई उपलब्ध गराउनुपर्नेछ।				

५. विनियोजन ऐन, २०८२

नार्पा भूमिगाउँपालिकाको आर्थिक बर्ष २०८२/०८३ को सेवा र कार्यहरुको लागि स्थानीय सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने र विनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

सभा समक्ष पेश मितिः २०८२/०३/१०

सभाबाट स्वीकृत मितिः २०८२/०३/२३

प्रमाणिकरण मितिः२०८२/०३/२३

प्रस्तावनाः नार्पा भूमि गाउँपालिकाको आर्थिक बर्ष २०८२/०८३ को सेवा र कार्यहरुको लागि सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने अधिकार दिन र सो रकम विनियोजन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २२९ को उप-धारा (२) बमोजिम नार्पा भूमि गाउँसभाले यो ऐन बनाएको छ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यस ऐनको नाम "नार्पा भूमि गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन, २०८२" रहेको छ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. **आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को निमित्त सञ्चित कोषबाट रकम खर्च गर्ने अधिकारः** (१)आर्थिक वर्ष २०८२।८३ को निमित्त गाउँकार्यपालिका, वडा समिति, विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुका निमित्त अनुसूची १ मा उल्लिखित चालू खर्चमा रु १०,०१,२६,०००।००, पूँजिगत खर्च रु १७,८१,२१,०००।०० र वित्तिय व्यवस्था रु शून्य रकम समेत गरी जम्मा रकम रु. २७,८२,४७,०००.०० (अक्षेरुपी रु. सत्ताइस करोड बयासी लाख सत्चालिस हजार रुपैया मात्र) मा नबढाई निर्दिष्ट गरिए बमोजिम सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न सकिनेछ।

३. **विनियोजनः** (१) यस ऐनद्वारा सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न अधिकार दिइएको रकम आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को निमित्त नार्पा भूमि गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिका, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुको निमित्त विनियोजन गरिनेछ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कार्यपालिका, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुको निमित्त विनियोजन गरेको रकममध्ये कुनैमा बचत हुने र कुनैमा अपुग हुने देखिन आएमा गाउँकार्यपालिकाले बचत हुने शीर्षकबाट नपुग हुने शीर्षकमा रकम सार्न सक्नेछ। यसरी रकम सार्दा एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा रकमको २५ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरुबाट अर्को एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरुमा रकम सार्न तथा निकासा र खर्च जनाउन सकिनेछ। पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थातर्फ विनियोजित रकम साँवा भुक्तानी खर्च र व्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्य चालू खर्च शीर्षकतर्फ सार्न र बित्तीय व्यवस्था अन्तर्गत साँवा भुक्तानी खर्चतर्फ बिनियोजित रकम ब्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्यत्र सार्न सकिने छैन। तर चालु तथा पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको खर्च व्यहोर्न एक स्रोतबाट अर्को स्रोतमा रकम सार्न सकिनेछ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा स्वीकृत रकमको २५ प्रतिशत भन्दा बढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरुमा रकम सार्न परेमा गाउँसभाको स्वीकृति लिनु पर्नेछ।

(४) नेपालको संविधानको धारा २२९ (२० बमोजिम संचित कोषवाट विनियोजन हुने रकमको विवरण अनुसूची १ मा राखिएको छ।

(५) क्षेत्रगत विनियोजित बजेट रकमको विवरण अनुसूची २ मा राखिएको छ।

(६) विविध कोषहरुमा विनियोजित रकमको विवरण अनुसूची ३ मा राखिएको छ।

अनुसूची–१

(दफा २ सँग सम्बन्धित)

नेपालको संविधानको धारा २२९ (२) बमोजिम

सञ्चित कोषबाट बिनियोजन हुने रकम

रु हजारमा

क.सं.	अनुदान संख्या	शीर्षकको नाम	चालु खर्च	पूँजीगत खर्च	वित्तीय ब्यबस्था	जम्मा
१	२	३	४	५	६	७
१		गाउँ कार्यपालिका	१०,०१,२६	१७,८१,२१	०.००	२७,८२,४७
२		वडा समिति	१५,००	५,००,००		
३		बिषगत शाखा	१,२८,३०			
४		ऋणको साँवा ब्याज भुक्तानी				
५		लगानी (शेयर/ऋण				

अनुसूची २

क्षेत्रगत विनियोजित बजेट रकमको विवरण

क्र.सं.	क्षेत्र/उप क्षेत्र	विनियोजन
१	आर्थिक विकास	८३,००,०००.००
१	कृषि	७०,००,०००.००
२	उद्योग	७,००,०००.००
३	पशुपन्छी विकास	६,००,०००.००
२	सामाजिक विकास	५,००,००,०००.००
१	शिक्षा	२,३६,००,०००.००
२	स्वास्थ्य	१,७६,००,०००.००
३	खानेपानी तथा सरसफाई	५३,५०,०००.००
४	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	६,५०,०००.००
५	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२८,००,०००.००
३	पूर्वाधार विकास	१२,८७,९१,०००.००
१	यातयात पूर्वाधार	५,३१,००,०००.००
२	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३,८९,००,०००.००
३	उर्जा	६०,००,०००.००
४	संचार तथा सूचना प्रबिधि	१९,००,०००.००
५	सम्पदा पूर्वाधार	२,०२,००,०००.००
६	पुनर्निर्माण	८६,९१,०००.००
४	सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र	८२,३०,०००.००
१	वातावरण तथा जलवायु	२०,००,०००.००
२	विपद व्यवस्थापन	१०,००,०००.००
३	कानुन तथा न्याय	१,५०,०००.००
४	तथ्यांक प्रणाली	५,००,०००.००
५	श्रम तथा रोजगारी	४०,८०,०००.००
६	योजना तर्जुमा र कार्यन्वयन	५,००,०००.००
५	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	८,२९,२६,०००.००
१	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	८,२९,२६,०००.००
कुल जम्मा		२७,८२,४७,०००.००

अनुसूची-३

स्थानीय तहमा विविध कोष खाताहरुमा विनियोजित रकम विवरण

सि.नं.	कोषको विवरण	विनियोजन
१	आर्थिक सहायता कल्याणकारी कोष	रु ८,००,०००।००
२	भैपरी आउने	रु ३,००,०००।००
३	प्रदेश समपुरक कोष	रु २४,००,०००।००
४	खानेपानी ,सरसफाई तथा फोहोर ,मैला व्यवस्थापन कोष	रु १५,००,०००।००
५	संघीय समपुरक कोष	रु २८,००,०००।००
६	विपद व्यबस्थापन कोष	रु १०,००,०००।००
७	हेवी इक्यूमेण्ट सञ्चालन कोष	२५,००,०००.००
	कोषको जम्मा	रु १,१३,००,०००।००

६. कार्यक्रमगत विनियोजन

आ.व. : २०८२/८३

रु. हजारमा

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	स्रोत	विनियोजन
८०४४०५०२१०१ नार्पा भूमि गाउँपालिका				
१	पारिश्रमिक कर्मचारी	२११११	आन्तरिक श्रोत	३७,००
२	पारिश्रमिक कर्मचारी	२११११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१,१३,००
३	रोजगार प्राविधिक सहायक तलब तथा सुविधा	२११११	आन्तरिक श्रोत	६,००
४	पारिश्रमिक पदाधिकारी	२१११२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	५७,००
५	रोजगार प्राविधिक सहायक पोषाक	२११२१	आन्तरिक श्रोत	१५
६	पोशाक	२११२१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	६,००
७	स्थानीय भत्ता	२११३१	आन्तरिक श्रोत	४,००
८	स्थानीय भत्ता	२११३१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२५,००
९	महंगी भत्ता	२११३२	आन्तरिक श्रोत	५,००
१०	फिल्ड भत्ता	२११३३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	६,००
११	कर्मचारीको बैठक भत्ता बोलपत्र सम्बन्धी भत्ता	२११३४	आन्तरिक श्रोत	२,००
१२	कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार	२११३५	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	९६
१३	कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार	२११३५	आन्तरिक श्रोत	३
१४	स्थानीय प्रोत्साहन भत्ता	२११३९	आन्तरिक श्रोत	२६,००
१५	अन्य बैठक भत्ता तथा खाजा खर्च	२११३९	आन्तरिक श्रोत	२,००
१६	पदाधिकारी बैठक भत्ता	२११४१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२,००
१७	कर्मचारीको योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च	२१२१३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२,५०
१८	संचार महसुल	२२११२	आन्तरिक श्रोत	२,००
१९	संचार महसुल	२२११२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	३,००
२०	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	२२२१२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	६,००
२१	सवारी साधन मर्मत खर्च	२२२१३	आन्तरिक श्रोत	५,४७
२२	स्वास्थ्य विमा कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधि	२२२१४	आन्तरिक श्रोत	१०,००

२३	बिमा तथा नवीकरण खर्च	२२२१४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	५,००
२४	दुर्घटना विमा (निर्जिवन)	२२२१४	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार	३,००
२५	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	२२२२१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	५,००
२६	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार खर्च	२२२३१	आन्तरिक श्रोत	२०,००
२७	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	२२३११	आन्तरिक श्रोत	२०,००
२८	लाईब्ररी पुस्तक तथा सामग्री खर्च	२२३१३	आन्तरिक श्रोत	५,००
२९	इन्धन - अन्य प्रयोजन	२२३१४	आन्तरिक श्रोत	२,००
३०	पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	२२३१५	आन्तरिक श्रोत	११,५०
३१	स्वास्थ्य चौकी संचालन खर्च	२२३१९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार	१,१४
३२	सामाजिक परीक्षण	२२३१९	आन्तरिक श्रोत	२,००
३३	वडा कार्यालय संचालन खर्च(बैठक भत्ता समेत)	२२३१९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१५,००
३४	सेवा र परामर्श खर्च	२२४११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	५०,००
३५	सूचना,संचार प्रणाली तथा सफ्टवेयर संचालन खर्च	२२४१२	आन्तरिक श्रोत	४,००
३६	करार सेवा शुल्क	२२४१३	आन्तरिक श्रोत	५०,००
३७	करार सेवा शुल्क	२२४१३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२०,००
३८	विभिन्न तालिम खर्च कर्मचारी समेत	२२५११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	३,००
३९	नार्पा भाषा संस्कृति र ललितकला संरक्षण कोष	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२५,००
४०	कार्यक्रम खर्च	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१०,००
४१	सार्वजनिक सुनुवाई	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार	३,५०
४२	पर्यटन प्रर्वदन कार्यक्रम	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१०,००
४३	संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण	२२५२९	आन्तरिक श्रोत	५,००
४४	रोजगार आयोजना	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१०,००
४५	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च तथा दैनिक भ्रमण भत्ता	२२६११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१४,००
४६	अतिथि भ्रमण खर्च	२२६१३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	५,००
४७	असल अभ्यास कर्मचारी भ्रमण	२२६१९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१२,००

४८	अन्य भ्रमण खर्च तथा प्रशासनिक भ्रमण खर्च	२२६१९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	५,००
४९	विविध खर्च	२२७११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	५,००
५०	जनतासंग अध्यक्ष कार्यक्रम	२२७११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१५,००
५१	कर्मचारीलाई आवश्यक फिल्डको सरसामान खरिद	२२७११	आन्तरिक श्रोत	६,५०
५२	विष्फोटक पदार्थ नष्ट	२२७११	आन्तरिक श्रोत	५,००
५३	सभा सञ्चालन खर्च	२२७२१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	६,००
५४	हिमलुङमा कार्यपालिका बैठक	२२७२१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२,००
५५	आर्थिक सहायता कल्याणकारी कोष	२७२१९	आन्तरिक श्रोत	८,००
५६	घरभाडा	२८१४२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	७,००
५७	सवारी साधन तथा मेशिनर औजार भाडा	२८१४३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२,००
५८	अन्य सेवा (अन्य भाडा समेत)	२८१४९	आन्तरिक श्रोत	८,००
५९	भैपरी आउने चालु खर्च	२८९११	आन्तरिक श्रोत	३,००
८०४४०५०२१०२ नार्पाभूमी गाउँपालिका(पुजिगत)				
६०	४ वटै पालिकाको साझेदारीमा शव वाहान खरिद	३११२१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	५,००
६१	हेवी इक्यूमेण्ट सञ्चालन कोष	३११२१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२५,००
६२	सवारी खरिद	३११२१	आन्तरिक श्रोत	३६,००
६३	ल्यापटप खरीद	३११२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	५,००
६४	कार्यालयका लागि आवश्यक उपकरण खरिद	३११२२	आन्तरिक श्रोत	५,००
६५	फर्निचर तथा फिक्चर्स (ढुवानी समेत)	३११२३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२०,००
६६	जडीबुटी खेति आयोजना अन्तर्गत उपि जिम्बु खेति परियोजना	३११३१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	१५,००
६७	जडीबुटी खेति आयोजना अन्तर्गत उपि जिम्बु खेति परियोजना	३११३१	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	१५,००
६८	कानूनी साक्षरता अभिमुखीकरण कार्यक्रम	३११३५	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१,५०
६९	मिसन रोजगारी	३११३५	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१०,००
७०	विपद व्यबस्थापन कोष	३११४१	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार	१०,००
७१	वागल खोला तटबन्धन(भुक्तानी बाँकी)	३११५१	आन्तरिक श्रोत	४७,००

७२	नारफु सडक निर्माण तथा स्तरन्नती	३११५१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१,००
७३	नारफु सडक निर्माण तथा स्तरन्नती	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	९९,००
७४	स्होघोङ भिर कटिङ	३११५१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२०,००
७५	नागढुङ्गा रातो भिर सडक योजना (भुक्तानी बाँकी)	३११५१	आन्तरिक श्रोत	३१,००
७६	द्यबिकतष्लन खरिद (ढुवानी समेत)	३११५१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२२,००
७७	लेघी ढुपा देखी फोङ सम्म बाटो निर्माण	३११५१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२०,००
७८	जेनेरेटर ढुवानी	३११५३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	८,००
७९	विधुतिय सामाग्री खर्च	३११५३	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	२,००
८०	नार र फु गाउँ लघु जलविद्युत मर्मत	३११५३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१५,००
८१	सरकारी सवै कार्यालयमा सोलार जडान	३११५३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१०,००
८२	खानेपानी ,सरसफाई तथा फोहोर ,मैला व्यवस्थापन कोष	३११५६	आन्तरिक श्रोत	१५,००
८३	ल-ध्ब्क्ज	३११५६	आन्तरिक श्रोत	५०
८४	पाँचै वडामा खानेपानी निर्माण तथा मर्मत	३११५६	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	५,००
८५	हरियाली क्रान्ती अभियान	३११५७	आन्तरिक श्रोत	१०,००
८६	एक लाख वृक्ष्यारोपन अभियान(भुक्तानी बाँकी)	३११५७	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२,००
८७	एक लाख वृक्ष्यारोपन अभियान(भुक्तानी बाँकी)	३११५७	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	८,००
८८	नार सामुदायिक किचेन मर्मत तथा शौचालय निर्माण	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	५,००
८९	लाईब्ररी निर्माण	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२०,००
९०	क्याङ जग्गा एकिकरण तथा बस्ती विकास आयोजना	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	४०,००
९१	नार तारजाली	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	५,००
९२	नार तारजाली	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार	१०,००
९३	सत्ते गुम्बामा कोठा निर्माण	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	२०,००
९४	प्रदेश समपुरक कोष	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२४,००
९५	पालिकामा कोठा निर्माण	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	३७,००
९६	मेता जग्गा एकिकरण तथा बस्ती विकास आयोजना	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	२०,००

९७	धुर घ्यूङ रिटेनिङ वाल निर्माण	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१०,००
९८	नार्पा भूमि गाउँपालिका व्यूटीफिकेशन	३११५९	आन्तरिक श्रोत	३५,००
९९	सघीय समपुरक कोष	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२८,००
१००	मण्डला रङ्गशाला मर्मत संभार	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२,००
१०१	वडा न ४ मा खेलमैदान	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	८,००
१०२	होङपारुउ ध्यान केन्द्र	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१५,००
१०३	नार ज्याङछुप छोर्तेन	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१५,००
१०४	लोकसेवा कक्षा	३११७२	आन्तरिक श्रोत	४,००
८०४४०५०२२०१ नार्पा भूमि गाउँपालिकावडा नं.१				
१०५	नार विधुत जक्सन बक्समा मर्मत	३१११३	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	५,००
१०६	नार गाउँदेखि टेलिकम टावरमा फलाम पोल खरिद तथा जडान	३११४१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	८,००
१०७	बान्ते देखि जाम्ताउ सम्म बाटो निर्माण	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	१०,००
१०८	मन्दल जाने बाटो मर्मत	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	३,००
१०९	राङमेनमा च्ऋत्ऋ कुलो निर्माण	३११५५	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	२६,००
११०	नयाँ गुम्बा किचन पछाडी प्लाष्टर तथा माटो फिलिङ	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	५,००
१११	त्जभ जष्नजभकत खष्भध उयष्लत उबचप निर्माण	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	१२,००
११२	पुरानो सत्ते गुम्बाको डाइनिङ फिनिसिङ	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	३,००
११३	ध्षष को टावर स्थानान्तरण	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	२,००
११४	नार आधारभूत पर्खाल तथा तारजाली निर्माण	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	६,००
११५	नार आर्यघाट निर्माण	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	१०,००
११६	वडा कार्यालयमा तारजाली निर्माण	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	५,००
११७	भ्रासाङमा एत्ऋत्ऋ सिढी निर्माण	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	५,००
८०४४०५०२२०२ नार्पा भूमि गाउँपालिकावडा नं.२				
११८	कङ्गारु बेसक्याम्प जाने बाटो निर्माण	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	७,००
११९	मेता देखि धरमशालासम्म बाटो निर्माण	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	१०,००
१२०	महेन्द्र पुलममा काठे पुल मर्मत तथा रङरोगन	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	१०,००

१२१	मेता खानेपानी योजना निर्माण	३११५६	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	१०,००
१२२	लामातेनदेन-मेता खानेपानी निर्माण	३११५६	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	५,००
१२३	मेता ढल निकास	३११५८	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	७,००
१२४	मेतामा गुम्बा निर्माण	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	२०,००
१२५	लोसोमेनमा गोठ निर्माण	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	६,००
१२६	सकरकाङ बाटोमा पर्खाल तथा ढलान निर्माण	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	७,००
१२७	मेता खोलामा काठेपुल निर्माण	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	७,००
१२८	मेता देखि नाम्गे बाटो मर्मत तथा गेट निर्माण	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	५,००
१२९	मेता प्रहरी चौकिको पर्खालमा ढलान	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	६,००
८०४४०५०२२०३ नार्पा भूमि गाउँपालिकावडा नं.३				
१३०	भुनाम खोलामा काठे पुल निर्माण	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	७,००
१३१	च्याँखु ख्ष्भध उयष्लत जाने बाटो निर्माण	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	१०,००
१३२	महेन्द्र पुल देखि च्याँखु केन्द्रसम्म विधुतिय पोल खरिद तथा जडान	३११५३	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	२५,००
१३३	च्याँखु खानेपानी मर्मत	३११५६	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	३,००
१३४	च्याँखु गाउँमा ढल निकास	३११५८	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	१५,००
१३५	च्याँखुमा सामुदायिक गुम्वा निर्माण	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	१५,००
१३६	च्याँखु गुम्बामा किचेन तथा शौचालय निर्माण	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	१०,००
१३७	च्याँखु खष्भध उयष्लत फिनिसिङ	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	५,००
१३८	च्याँखु प्रहरी चौकीमा कोठा निर्माण	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	१०,००
८०४४०५०२२०४ नार्पा भूमि गाउँपालिकावडा नं.४				
१३९	चा भिर कटीङ	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	२०,००
१४०	भो भिर कटीङ	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	२०,००
१४१	क्याङ देखि फू गेट सम्म बाटो निर्माण	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	७,००
१४२	घुम्चुङधाङ खानेपानी निर्माण	३११५६	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	१५,००
१४३	क्याङमा फोहोर फाल्ने खाल्डो निर्माण	३११५८	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	८,००
१४४	वागल पिकनिक स्पोर्टस् भान्सा तथा त्यषभित निर्माण	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	३०,००

८०४४०५०२२०५ नार्पा भूमि गाउँपालिकावडा नं.५				
१४५	धछ्यौ पोल खरिद	३१११२३	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	५,००
१४६	ख्याङ्चो पाल्की गुम्बाको सामाग्री खरिद	३१११२३	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	५,००
१४७	चिरिभ्के जाने बाटोमा सिडि र रेलिङ निर्माण	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	२०,००
१४८	टासिलाकाङ गुम्बा मर्मत तथा निर्माण	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	६०,००
१४९	टासिलाकाङ गुम्बा किचेन फिनिसिङ तथा माने कोठा निर्माण	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	१०,००
८०४४०५०२२०६ नार्पा भूमि गाउँपालिका - कृषि				
१५०	उन्नत तथा हाइब्रिड तरकारी बिउ वितरण कार्यक्रम (ढुवानी समेत)	३१११३१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२,००
१५१	७५ प्रतिशत अनुदानमा प्लाष्टिक टनेल वितरण कार्यक्रम (ढुवानी समेत)	३१११३१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	३,००
१५२	कृषि शाखामा आवश्यक सामाग्री खरिद तथा छापाई कार्यक्रम (ढुवानी समेत)	३१११३१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१,५०
१५३	कृषि समुह गठन तथा ताजा तरकारी खेति विषयक तालिम कार्यक्रम	३१११३१	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	१,५०
१५४	७५ प्रतिशत अनुदानमा कृषि सामाग्रीहरु खरिद तथा वितरण (ढुवानी समेत)	३१११३१	आन्तरिक श्रोत	२,००
८०४४०५०२२०७ नार्पा भूमि गाउँपालिका - शिक्षा				
१५५	शिक्षकहरुलाई क्ष्ः क्ष्व तालिम	३१११३२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१,००
१५६	सरोकारवालाहरुसंग छलफल तथा अन्तर्क्रिया	३१११३५	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१,००
१५७	खेलकुद सामाग्री खरिद	३११५९	आन्तरिक श्रोत	२,००
१५८	विद्यालयको सम्पूर्ण सामाग्री खरिद तथा ढुवानी	३११५९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२,००
१५९	अभिभावक सम्मान तथा प्रोत्साहन कार्यक्रम	३१११७१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१,००
१६०	वडा स्तरीय फुटबल प्रतियोगिता	३१११७१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	८,००
१६१	बैठक संचालन तथा व्यवस्थापन	३१११७१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१,००
८०४४०५०२२०८ पशु विकाश शाखा				
१६२	खोप राख्न फ्रिज खरिद	३१११३१	आन्तरिक श्रोत	२,००

१६३	औषधी तथा सामाग्री खरिद ढुवानी समेत	३११३१	आन्तरिक श्रोत	४,००
८०४४०५०२२०९ सामाजिक विकास शाखा				
१६४	महिला हिंसा अभिमुखीकरण कार्यकम	३११३२	आन्तरिक श्रोत	३,००
१६५	अपाङ्गता मैत्री सहायता सामाग्री वितरण	३११३२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२,००
१६६	एकल महिला उद्यशील कार्यक्रम	३११३२	आन्तरिक श्रोत	१,५०
८०४४०५०२२१० उद्धम विकास तथा रोजगार शाखा				
१६७	रोजगार संवाद मञ्चको सञ्चालन	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१,००
१६८	श्रमको सम्मान राष्ट्रको अभियान सम्बन्धी क्रियाकलाप संचालन	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	५०
१६९	अभिमुखीकरण सहित रोजगार सेवा केन्द्र संचालन	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२,००
१७०	कबातथ तययकि खरिद	३११२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	४,००
१७१	आवश्यक औजार उपकरण खरिद तथा ढुवानी	३११२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२,००
१७२	निर्माण सामाग्री खरिद जस्तै पाईप सिमेन्ट जाली	३११२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	९,००
१७३	उद्धम विकासका लागि सामाजिक परिचालन	३११३२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१,००
१७४	प्राविधिक सिप विकास तालिम सामाग्री खरिद	३११३२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१,००
१७५	प्राविधिक सिप विकास तालिम	३११३२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२,५०
१७६	उद्धमशिलता विकास तालिम	३११३२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१,८०
८०४४०५०२२११ नार्पा भूमि गाउँपालिका - स्वास्थ्य				
१७७	ल्यापटप खरिद	३११२२	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	१,००
१७८	स्वास्थ्य शाखा सञ्चालन खर्च	३११२३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१,००
१७९	क्त्क्ष क्अचभभलष्लन एचयनचक्रभ	३११३२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२,००
१८०	हाडजोर्नी रोग सम्बन्धी स्वास्थ्य सिविर संचालन	३११३२	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	३,५०
१८१	विविध खर्च	३११३२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१,००
१८२	औषधी तथा कार्यालय सामाग्री खरिद (ढुवानी समेत)	३११३२	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	५,००
१८३	स्वास्थ्य कर्मीलाई जाडोको सामान खरिद	३११३२	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	३,००

१८४	जेष्ठ नागरिक को लागि नसर्ने रोगको परिक्षण	३१९३२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१,५०
१८५	महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वंयम सेविका अर्ध र वार्षिक समिक्षा	३१९३२	आन्तरिक श्रोत	१,५०
१८६	पूर्ण पालिका स्वास्थ्य विमा	३११३२	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	३,२७
१८७	पूर्ण पालिका स्वास्थ्य विमा	३११३२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२,२३
१८८	महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वंयम सेविका भ्रमण	३११३२	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	५,००
१८९	विविध खर्च	३११३२	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	१,५०
१९०	FCHV Monthly Meeting	३११७१	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	१,५०
८०४४०५०२२१२ सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरण शाखा				
१९१	सामाजिक सुरक्षा लिन्न भन्नेलाई सम्मान कार्यक्रम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत	१,००
१९२	Biometric mechine खरिद	३११२२	आन्तरिक श्रोत	१,००
१९३	जनप्रतिनिधि ,वडा सचिव र सम्बन्धित सरोकारवालाहरु लाइ ७ दिने अभिमुखिकरण तालिम	३११३२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	५,००
८०४४०५०२२१३ राजस्व तथा सुचना प्रविधि शाखा				
१९४	समाग्री मर्मत सम्भार	२२२२१	आन्तरिक श्रोत	५०
१९५	कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधि आइ टि तालिम	२२५११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	१,००
१९६	सुत्र तालिम	२२५११	आन्तरिक श्रोत	१,५०
१९७	आवश्यक औजार उपकरण खरिद तथा ढुवानी	३११२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२,००
१९८	CYBER SECURITY	३११४१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	५०
८०४४०५०२२१४ योजना तथा प्राविधिक शाखा				
१९९	आवश्यक प्राविधिक तालिम	२२५२२	आन्तरिक श्रोत	२,५३
२००	आवश्यक प्राविधिक तालिम	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	२,४७
२०१	ल्यापटप खरिद	३११२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	४,००
२०२	मसलन्द तथा अन्य सामाग्रि खरिद	३११२२	आन्तरिक श्रोत	३,००

२०३	आवश्यक औजार उपकरण खरिद तथा ढुवानी	३११२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	३,००
२०४	योजना अभिमुखीकरण कार्यक्रम	३११३२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	५,००
८०४४०५०२५११ संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (शसर्त अनुदान)				
२०५	स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य चौकी, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, अस्पताल तथा आयुर्वेद औषधालयहरुमा कार्यरत स्थायी कर्मचारीहरुको स्वीकृत दरवन्दी अनुसारको तलव, महगी भत्ता र पोषाक भत्ता	२१११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	९८,००
२०६	रोजगार संयोजकको तलव	२१११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	४,५२
२०७	स्थानीय तहका ःक्ष्व इउभचबतयच को लागत साझेदारी अन्तर्गत संघीय सरकारले व्यहोर्ने ७ महिनाको पारिश्रमिक बापतको रकम (बाँकी ६ महिनाको सम्बन्धित स्थानीय तहले व्यहोर्ने)	२१११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२,४९
२०८	उद्यम विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक (एकमुष्ट)	२१११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	४,६५
२०९	कृषि तथा पशु सेवाका एक गाँउ एक प्राविधिकहरुको तलव भत्ता	२१११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	३,७०
२१०	स्थानीय तहका फिल्ड सहायकको लागत साझेदारी अन्तर्गत संघीय सरकारले व्यहोर्ने ७ महिनाको पारिश्रमिक बापतको रकम (बाँकी ६ महिनाको सम्बन्धित स्थानीय तहले व्यहोर्ने)	२१११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२,३१
२११	आधारभूत तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारीहरु समेत)	२१११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	६५,००

२१२	एम.आई.एस.अपरेटर र फिल्ड सहायक पोशाक भत्ता	२११२१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२०
२१३	रोजगार संयोजकको पोसाक	२११२१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१०
२१४	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	२११२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	२
२१५	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	२११२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	५
२१६	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	२११२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१५
२१७	किसान सूचीकरण कार्यक्रम	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,००
२१८	स्वास्थ्य चौकी (आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र) को न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम (अभिमुखीकरण, समिक्षा, फलो अप, अनुगमन तथा सुदृधिकरण समेत)	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,१३
२१९	किशोरकिशोरी स्वास्थ्य सेवा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	८१
२२०	चरन खर्क सुधार कार्यक्रम	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	७,००
२२१	आकस्मिक अवस्थामा औसधि एवं ल्याब सामाग्री ढुवानी र स्थलगत अनुशिक्षण तथा सुपरिवेक्षण तथा क्षयरोग कार्यक्रमको योजना तर्जुमा तथा कोहर्ट विश्लेषण	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	९५
२२२	गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७७ बमोजिम उद्यमीको स्तरोन्नती (आवश्यकता पहिचानका आधारमा पुनर्ताजगी र एडभान्स सीप विकास तालिम कार्यक्रम)	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१५
२२३	जुनोटिक रोगहरू, ब्ःच सम्बन्धि पैरवी तथा अभिमूखिकरण कार्यक्रम,ब्ःच म्बथ,च्बदष्भक म्बथ	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२०

२२४	कृषि, पशुपन्छी तथा मत्स्य तथ्याकं अध्यावधिक कार्यक्रम	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	३०
२२५	कृत्रिम गर्भाधान मिसन कार्यक्रम	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	५०
२२६	गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७७ बमोजिम लघु उद्यम विकास मोडेलमा नयाँ लघु उद्यमी सिर्जना गर्ने	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	८०
२२७	आन्तरीक रोजगारी प्रवर्द्धनका लागि वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका व्यक्तिहरुलाई उध्यमशिलता प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,००
२२८	नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र सञ्चालन तथा अभियान	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	५,००
२२९	क्षयरोगका जोखिम समुह तथा स्वास्थ सेवाको पहुच कम भएका समुदायमा सकृय क्षयरोग खोजपडताल कार्यक्रम र पि.बि.सि बिरामीका घरपरिवारका सदस्यहरूको सम्पर्क परिक्षण	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,०५
२३०	शैक्षिक सुशासनका लागि सस्थागत क्षमता विकास, विद्यार्थी परीक्षण मुल्याङ्कन, शिक्षक मेन्टरिङ तथा विद्यालय सुपरिवेक्षण	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	६१
२३१	CBIMNCI कार्यक्रम (कार्यक्रम समिक्षा, स्थलगत अनुशिक्षण)	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,००
२३२	शैक्षिक सुशासनका लागि सस्थागत क्षमता विकास, विद्यार्थी परीक्षण मुल्याङ्कन, शिक्षक मेन्टरिङ तथा विद्यालय सुपरिवेक्षण	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	३,४०
२३३	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	३१

२३४	आ.व. २०८१/८२ मा स्थापना भएका पकेट विकास कार्यक्रमको निरन्तरता	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	६,००
२३५	म स्वास्थ्य मेरो सामुदाय स्वास्थ्य घरटोलमा स्वास्थ्य प्रवर्धन कार्यक्रम	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	५,००
२३६	मानसिक स्वास्थ्य प्रवर्धन तथा आत्माहत्या रोकथाम सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	५०
२३७	शैक्षिक सुशासनका लागि सस्थागत क्षमता विकास, विद्यार्थी परीक्षण मुल्याङ्कन, शिक्षक मेन्टरिङ तथा विद्यालय सुपरिवेक्षण	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	३२
२३८	भेडा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	४,००
२३९	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	६२
२४०	समुदाय स्तरमा नसर्ने रोग सम्बन्धि स्क्रिनिङ्ग (फागुन महिना) तथा जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,५०
२४१	नियमित तथ्याङ्कको गुणस्तर वृद्धिका लागि स्वास्थ्य संस्थाहरूको मासिक बैठक, डाटा भेरिफिकेशन तथा भ्यालिडेशन एवम् अर्धबार्षिक र बार्षिक समिक्षा	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२,००
२४२	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२,०७
२४३	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२,३६
२४४	याक चौरी प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	७,००
२४५	प्रजनन् रुग्णता स्वास्थ्य सेवा	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	३४

२४६	महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयम्सेविकाहरुलाई नसर्ने रोग तथा मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि अभिमुखीकरण	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	६०
२४७	स्थानिय तह मार्फत मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम सन्चालन	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२,३०
२४८	रोजगार संवाद मञ्चको सञ्चालन	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२५
२४९	परिवार योजना सेवा	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१०
२५०	स्थानीय तहको साझेदारीमा नियमित खोप सुदृढीकरण, नियमित खोपमा विद्यालय केन्द्रित खोप अभियान सञ्चालन, सरसफाई प्रवर्द्धन कार्यक्रम निरन्तरता, खोपबाट बचाउन सकिने रोगहरूको खोजपड्ताल तथा निगरानी, पूर्ण खोप सुनिश्चतता र दिगोपनाका लागि व्यवस्थापन खर्च	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	३,०५
२५१	रोजगार आयोजना सञ्चालनको लागि ज्याला रकम (क्रियाकलाप कार्यान्वयनको लागि स्थानीय तहले कम्तीमा शतप्रतिशत रकम साझेदारी गर्नुपर्नेछ।)	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१०,८८
२५२	पोषण कार्यक्रम	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,४०
२५३	स्वीकृत कार्यविधि बमोजिम पालिकाको न्भय-चभाभचभलअभम ध्बतभच क्गउउथि, क्बलष्तबतष्यल बलम ज्थनष्भलभ(ध्बक्ज) उबिल बनाउने कार्य	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२,००
२५४	राष्ट्रिय महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रम (पोसाक प्रोत्साहन र यातायात खर्च)	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	४,००
२५५	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	७१

२५६	पोषणमैत्री स्थानीय शासन प्रवर्द्धन	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [युरोपियन युनियन - नगद अनुदान (बैदेशिक)]	३,००
२५७	रोजगार सेवा केन्द्र सञ्चालन खर्च (मसलन्द, अनुगमन/ईन्धन, रोजगारीमा खटिनु पूर्व अभिमुखिकरण, अन्य विविध खर्च)	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,००
२५८	स्थानिय तह तर्फ मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम अन्तर्गत आमा सुरक्षा, गर्भवती उत्प्रेरणा सेवा, रक्तसंचार, न्यानो झोला, सुरक्षित निशुल्क गर्भपतन र नवजात शिशुको निशुल्क उपचार कार्यक्रम	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,००
२५९	श्रमको सम्मान राष्ट्रको अभियान सम्बन्धी क्रियाकलाप संचालन	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२५
२६०	सम्भाव्य उत्पादनको उत्पादकत्व र बजार प्रतिस्पर्धा बृद्धि गर्नका लागि कम्तिमा ५ जनाको समुहमा प्रबिधि हस्तान्तरण	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१,४०
२६१	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	३५
२६२	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ समाग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाइ अनुदान	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	१
२६३	बिश्व रक्तचाप दिवस तथा आत्महत्या न्यूनीकरण दिवस मनाउने	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२०
२६४	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ समाग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाइ अनुदान	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	२
२६५	पशुपन्छिमा महामारी/आकस्मिक रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	२६३३२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	५०
२६६	आधारभूत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाको लागि औषधि खरिद	२७२१३	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	१२,८७

२६७	१.वागल खोला ,२. रिनछिङ छि खोला, ३. डो कुलुङ खोला भो.पु.	३११५१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान पुँजीगत, आन्तरिक ऋण - नगद (आन्तरिक ऋण)	९३,००
८०४४०५०२५१२ संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (विषेश अनुदान)				
२६८	च्याँखु एकीकृत बस्ती विकास योजना	३११५९	नेपाल सरकार - विषेश अनुदान पुँजीगत [आन्तरिक ऋण - नगद (आन्तरिक ऋण)]	६९,००
८०४४०५०२५१३ संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (समपुरक अनुदान)				
२६९	गाउँपालिका केन्द्र जोड्ने सडक योजना	३११५१	नेपाल सरकार - समपुरक अनुदान पुँजीगत [आन्तरिक ऋण - नगद (आन्तरिक ऋण)]	१,४०,००
८०४४०५०२५२१ प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (शसर्त अनुदान)				
२७०	खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता (WASH) कार्ययोजना तयारी	३११५६	गण्डकी प्रदेश - शसर्त अनुदान पुँजीगत	२,००
८०४४०५०२५२२ प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (विषेश अनुदान)				
२७१	नारफू ट्रायल पुनःनिर्माण (हुलाकी वडार सडक खण्ड)	३११५१	गण्डकी प्रदेश - विषेश अनुदान पुँजीगत	३९,९१
८०४४०५०२५२३ प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (समपुरक अनुदान)				
२७२	Primary Bridge to Narpabhumi Rural Municipality Over Marsyangdi River at Chame RM 03	३११५१	गण्डकी प्रदेश - समपुरक अनुदान पुँजीगत	६०,००
कुल जम्मा				२७,८२,४७

७. क्षेत्रगत आय व्यय प्रक्षेपण

आ.व. २०८२/८३

रु. हजारमा

शीर्षक		आ.व. २०८०।८१ को यथार्थ	आ.व. २०८१।८२ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०८२।८३ को अनुमान
राजस्वः				
१	आन्तरिक राजस्वः	१००१६८९०३।८१		
१.१	एकीकृत सम्पत्ती कर/मालपोत	२३३१४।१६	३५०००।००	३६०००।००
१.२	घरजग्गा बहाल कर			
१.३	व्यवसाय कर		१००००।००	१४०००।००
१.४	बहाल विटौरी शुल्क	२६५५०।००		
१.५	सिफारिस दस्तुर	१२६७५०।००	१५००००।००	१६००००।००
१.६	अन्य दस्तुर		६०००००।००	९३५०००।००
१.७	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	३५८३३०।००	९०००००।००	९०००००।००
१.८	अन्य (अ.ल्या)	९९९७८८३९।६५	३००००००००।००	४५००००००।००
१.९	अन्य कर	४००००।००	३५०००।००	४०००००.००
१.१०	सरकारी सम्पतिको बिक्री/बहालबाट प्राप्त रकम	२८९५०।००	५००००।००	५००००।००
१.११	अन्य सेवा शुल्क तथा बिक्री	८५५००।००	४०००००।००	३०००००।००
१.१२	नाता प्रमाणित दस्तुर	१०००	२०००।००	२०००।००
१.१३	बेरुजु	२८२३८८।००	४०००००।००	२०००००।००
१.१४	व्यक्तिगत घटना दर्ता	१०००।००	४०००।००	३०००।००
१.१४	कृषि तथ पशुजन्य वस्तुको व्यावसायिक कारोबारमा लाग्ने कर		५०००।००	
२	राजस्व बाँडफाँडः	२,६१,१६,४६८.२६		
२.१	मूल्य अभिवृद्दि कर तथा अन्तः शुल्क	२,५६,३४,२०६.२६	३३४४५२५६.००	३४५०००००.००
२.२	प्राकृतिक स्रोतको रोयल्टी			
२.२.१	पर्वतारोहण			

२.२.२	विधुत			
२.२.३	वन			
२.२.४	खानी तथा खनिज			
२.२.५	पानी तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत			
२.२.६	सवारी साधान कर	४,८२,२६२.००	३८,६७,०००.००	४१५००००.००
२.२.७	अन्तशुल्क	०.००	१,२१,५४,७४४.००	१२२०००००.००
३	वित्तीय हस्तान्तरण			
३.१	नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदानः	९,१८,५०,६०७.६४		
३.१.१	वित्तीय समानीकरण अनुदान	६,५१,०००००.००	६,९७,००,०००.००	७१५००००० .००
३.१.२	सशर्त अनुदान पुंजि	९१,८३,८८१.००	३०,००,०००.००	३२००००००.००
३.१.३	सशर्त अनुदान चालु	१,१५,४२,२१४.६४	३,३९,२८,०००.००	३४२०००००.००
३.१.४	समपूरक अनुदान	६०,२४,५१२.००	०.००	१००००००० ।००
३.१.५	विशेष अनुदान	०.००	१,१५,००,०००.००	५०००००० ।००
३.२	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदानः	४४,५५,७१३.००		१५००००००।००
३.२.१	वित्तीय समानीकरण अनुदान	१९,४१,०००.००	२५,८९,०००.००	४००००००.००
३.२.२	सशर्त अनुदान	०.००	४०,००,०००.००	५०००००।००
३.२.३	समपूरक अनुदान	२५,१४,७१३.००	६०,००,०००.००	६००००००।००
३.२.४	विशेष अनुदान			५००००००।००
४	वित्तीय व्यवस्था (प्राप्ति)			
५	अन्तर स्थानीय तह साझेदारी			
६	अन्य			
कूल जम्मा				
व्ययः				
क	चालु			
१	आर्थिक विकास	६,७५,९३६.००	२९,४२,०००.००	३१०००००.००
१.१	कृषि	०.००	१५,००,०००.००	१५०००००.००
१.२	उद्योग	६,७५,९३६.००	०.००	६७५९३६.००
१.३	पशुपन्छी विकास	०.००	१३,४२,०००.००	१३४५०००.००
२	सामाजिक विकास	६६,४१,३१७.००	२,३२,२४,०००.००	२४२३५००.००

२.१	शिक्षा	४३,६२,८०७.००	८३,३४,०००.००	९१२५०००.००
२.२	स्वास्थ्य	१६,५३,३२०.००	१,४३,३२,०००.००	१५३५०००.००
२.३	युवा तथा खेलकुद	०.००	०.००	०.००
२.४	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	६,२५,१९०.००	२०,०००.००	५००००.००
३	पूर्वाधार विकास	०.००	०.००	०.००
३.१	भवन, आवास तथा सहरी विकास	०.००	०.००	०.००
४	सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र	२,२९,१९१.००	१४,०५,०००.००	१६०५०००.००
४.१	तथ्यांक प्रणाली	२,२९,१९१.००	०.००	२२९१९१.००
५	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	४,१४,२२,६३२.७६	६,९४,४७,०००.००	६९६४८०००.००
ख	पूँजीगत			
१	आर्थिक विकास	२४,२५,०००.००	१४,००,०००.००	१४५००००.००
१.१	कृषि	१९,२५,०००.००	७,००,०००.००	७१२०००.००
१.२	पशुपन्छी विकास	५,००,०००.००	७,००,०००.००	७०००००.००
२	सामाजिक विकास	२,१७,५०,०००.००	४१,७०,०००.००	४२५००००.००
२.१	शिक्षा	१,२४,५०,०००.००	०.००	१२४५००००.००
२.२	स्वास्थ्य	७,२५,०००.००	१६,००,०००.००	१६५००००.००
३	खानेपानी तथा सरसफाई	५,५०,०००.००	०.००	५५००००.००
४	भाषा तथा संस्कृति	५२,२०,०००.००	०.००	५२२००००.००
५	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	४,५५,०००.००	१५,७०,०००.००	१६५००००.००
६	युवा तथा खेलकुद	१५,५०,०००.००	०.००	१५५००००.००
७	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	८,००,०००.००	१०,००,०००.००	१२०००००.००
३	पूर्वाधार विकास	८,३८,५०,०००.००	८,३७,५६,०००.००	८३९६००००.००
३.१	यातयात पूर्वाधार	१,५५,००,०००.००	१,४६,००,०००.००	१४८५००००.००
३.२	भवन, आवास तथा सहरी विकास	२,४९,००,०००.००	७५,००,०००.००	८५००००००.००
३.३	उर्जा	४५,००,०००.००	४९,००,०००.००	५१०००००.००
३.४	सम्पदा पूर्वाधार	१,१०,५०,०००.००	१,९०,५०,०००.००	२१०५००००.००
३.५	बिज्ञान तथा प्रबिधि	६,००,०००.००	०.००	६०००००.००
३.६	पुनर्निर्माण	२,७३,००,०००.००	३,६६,८१,०००.००	३६८८५०००.००

३.७	सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र	०.००	३,५०,०००.००	३५५०००.००
४	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	९८,७६,७००.००	१,५६,५०,०००.००	१६६८००००.००
ग	वित्तीय व्यवस्था (भुक्तानी)			
	जम्मा			
घ	बजेट बचत (+)/न्यून (-)			
ङ	ऋण			
५.१	आन्तरिक			
५.२	वाह्य			
च	गत वर्षको मौज्दात			
	कूल जम्मा	२१,०९,३१,७००.००	२०२३४४०००.००	३१२०९८६२७.००

८. आ.व. ८०।०८१ को न्यायिक समितिको प्रतिवेदन

न्यायिक समितिको व्यवस्थाः

कानुन बमोजिम आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको विषयमा विवादको निरुपण गर्न प्रत्येक गाँउपालिकामा उपाध्यक्षको संयोजकत्व र नगरपालिकामा उप्रमुखको संयोजकत्वमा तीन सदस्यीय न्यायिक समिति रहने व्यवस्था नेपालको संविधानको धारा २१७ ले गरेको छ। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को परिच्छेद ८ दफा ४७ ले न्यायिक समितिलाई विवाद निरुपण गर्ने अधिकार क्षेत्रको व्यवस्था गरेको छ। दफा ४८ मा अधिकार क्षेत्रको प्रयोग सम्बन्धी र दफा ४९ मा न्याय सम्पादनको प्रकिया उल्लेख गरिएको छ। उल्लेखित व्यवस्था अनुसार देहाय बमोजिम ३ सदस्यीय न्यायिक समितिको गठन भएको व्यहोरा स्मरण गराउन चाहन्छु।

तपसिल

१. उपप्रमुख श्री मेडमर फून्चो लामा- सियोजक

२. कार्यपालिका सदस्य श्री कर्म ग्यान्जे लामा- सदस्य

३. कार्यपालिका सदस्य श्री छ्युउदा गुरुङ-सदस्य

उद्देश्य

- न्यायिक समितिप्रतिको जनआस्था र विश्वास अभिवृद्धि एवम् न्यायपूर्ण समाज निर्माण गर्नु।
- न्यायमा सबैको सहज पँहुच स्थापित गराउनु।
- न्यायिक जनशक्तिको कार्यक्षेत्रगत क्षमता अभिवृद्धि गर्नु।

यस नार्पा भूमि गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा स्थापना कालदेखि नै न्यायिक समिति गठन भएकोमा यस गाउँपालिका क्षेत्रमा बसोबास गर्ने नागरिकहरुमा सामाजिक तथा साँस्कृतिक रुपमा एकरुपता रहेको व्यहोरा सहर्ष जानकारी गराईन्छ। यद्पि स्थानीय स्तरमा सामान्य विवादहरु रहेता पनि न्यायिक निरुपण गर्ने गरी कुनै पनि प्रकारका मुद्दा मामिलाहरु नपरेको र न्यायिक समितिमा छलफल गर्नुपर्ने, मेलमिलापकर्ता समक्ष पठाउनुपर्ने, न्यायिक समितिको निर्णय उपर पुनरावेदन गर्ने अवस्था समेत नरहेको र आ.व.०८१/८२ मा समेत न्यायिक समितिमा कुनै पनि निवेदन परेको छैन।

संयोजक
मेङमर फून्चो लामा

९. नार्पा भूमि गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका जनप्रतितिधिहरूको विवरण

क्र.सं.	जनप्रतिनिधीको नाम/थर	पद	ठेगाना	सम्पर्क नं.
१	कोन्जो तेन्जिङ लामा	अध्यक्ष	वडा नं. ५	९८६९१२३७४३
२	मेङमर फुन्चो लामा	उपाध्यक्ष	वडा नं. २	९८४६७८६८१२
३	फुर्पा ठेले लामा	वडा अध्यक्ष	वडा नं. १	९८४३२०५०९३
४	फुन्चो वाङ्गे लामा	वडा अध्यक्ष	वडा नं. २	९८४६७८६०४६
५	लाक्पा छेवाङ लामा	वडा अध्यक्ष	वडा नं. ३	९८४१०९०२७६
६	कर्म ग्यान्जे लामा	वडा अध्यक्ष	वडा नं. ४	९८५१००९०७४
७	सोनाम तेजे लामा	वडा अध्यक्ष	वडा नं. ५	९८४०२९००९८
८	संगी फुर्पा लामा	वडा सदस्य	वडा नं. १	९८६९२४२५८२
९	नाङसाङ बुटी घले	कार्यपालिका सदस्य	वडा नं. १	९८४०५१४३५१
१०	छ्युदा गुरुङ्ग	कार्यपालिका सदस्य	वडा नं. २	९८४६२२९९१६
११	लाक्पा बुटी लामा	कार्यपालिका सदस्य	वडा नं. ३	९८४६७८६९०४
१२	फुर्पा याङजेन लामा	कार्यपालिका सदस्य	वडा नं. ३	९८६०७७०५४४
१३	डोल्मा छिरिङ लामा	कार्यपालिका सदस्य	वडा नं. २	९८४३२९२५८६
१४	पासाङ ढण्डी घले	कार्यपालिका सदस्य	वडा नं. २	९८६०८२९१२२
१५	खम्सुङ डिमा लामा	वडा सदस्य	वडा नं. १	९८४६८४९९४२
१६	कर्मा छिरिङ लामा	वडा सदस्य	वडा नं. २	९८६३१८५९१६
१७	छ्यो सोनाम लामा	वडा सदस्य	वडा नं. ३	९८४९९४५६१४
१८	कर्मा तेन्जिङ लामा	वडा सदस्य	वडा नं. ४	९८४८४४३०७१
१९	पेमा धोर्जे लामा	वडा सदस्य	वडा नं. ४	९८४९१४४८२६
२०	रिन्जेन ढोल्मा लामा	वडा सदस्य	वडा नं. ४	९८४६७८६२४२
२१	कर्म धोर्जे लामा	वडा सदस्य	वडा नं. ५	९८४४४७९१४६
२२	कर्म झ्याम्याङ लामा	वडा सदस्य	वडा नं. ५	९८४६१६२२३१
२३	डोल्मा छेन्चोम लामा	वडा सदस्य	वडा नं. ५	९८४६७८६७०६

१०. नार्पा भूमि गाउँपालिका अर्न्तगत कार्यरत कर्मचारीको विवरण

१०.१ नार्पा भूमि गाँउ कार्यपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण

क्र.स.	कर्मचारीको नाम	पद	सेवा	श्रीणी/ तह	सम्पर्क नं	E-MAIL	स्थायी ठेगाना	शाखा
१	शुशिल लम्साल	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	स्थायी	रा.प.तृतिय	९८५६०३२१७१	susillamsal90@gmail.com	भानु- १२, तनहुँ	कार्यालय प्रमुख
२	लक्ष्मण गौली	इन्जिनियर	स्थायी	सातौं	९८५६०४९०६१	laxmangauli71@gmail.com	सुन्दरबजार-०१-लमजुङ	प्राविधिक
३	महेश पाख्रिन	अधिकृत छैटौं	स्थायी	छैठौं	९८५६०४५४७५	pakhrinmahesh123@gmail.com	गहते १ भोजपुर	कृषि, सूचना अधिकारी
४	सोनम छेटे घले	जनस्वास्थ्य निरिक्षक	स्थायी	छैठौं	९८६४४९१९०५	sonamghale24@gmail.com	नार्पा भूमि-३ मनाङ	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख
५	मनिषा वि.क.	सहायक कम्प्युटर अधिकृत	स्थायी	छैठौं	९८४८४७५२२५	manishatmr.1@gmail.com	भुमे गा.पा. ९ रुकुम	विविध
६	रुपा वलि के.सि.	लेखापाल	स्थायी	सहायक पाचौं	९८६६८७०७२६	rupaolikc889@gmail.com	तुलसिपुर-०३, दाङ	
७	रिता शर्मा	प्रशासन सहायक पाचौं	स्थायी	सहायक पाचौं	९८४६७५६७१४	poudelrita519@gmail.com	आधिखोला-४ स्याङजा	वडा न१ र ३ को कार्यालय
८	नरेन्द्र साह रौनियार	बरिष्ठ प्रशासन सहायक	स्थायी	सहायक पाचौं	९८२१२३२१९८	narendrasahrauniyar55@gmail.com	जगरनाथपुर, पर्सा	वडा न२ को कार्यालय
९	खडक बोहरा	प्रशासन सहायक पाचौं	स्थायी	सहायक पाचौं	९८६३५१९५४४	kdbohara47@gmail.com	पाटन नगरपालिका-७, बैतडी	योजना तथा अ अनुगमन शाखा
१०	नारायण सिंह साउद	प्रा.स. शिक्षा प्रशासन	स्थायी	सहायक पाचौं	९७४५३४०४६९	saudnarendra26@gmail.com	शिवनाथ-०२ बैतडी	शिक्षा तथा खेलकुद शाखा
११	चेत राज भट्ट जैसी	सव-इन्जिनियर	स्थायी	सहायक पाचौं	९८४४७७१८११	bhattachetan11@gmail.com	नवदुर्गा- २ डडेल्धरा	प्राविधिक
१२	अनिता ढकाल	बरिष्ठ प्रशासन सहायक	स्थायी	सहायक पाचौं	९८४६१९८७९१	anitadhakal377@gmail.com	आँधिखोला - ६, स्याङ्जा	प्रशासन शाखा
१३	बिरेन्द्र सिंह बोहरा	एम.आइ.एस. अपरेटर	करार	सहायक पाचौ	९८४८७४३३१४	boharabirendra2016@gmail.com	अजयमेरु-२ डडेलधुरा	सामाजिक सुरक्षा तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता
१४	रन्जना चनारा	उद्यम विकास सहजकर्ता	करार	सहायक चौथो	९८६६५३८४४१	ranjanachanara@gmail.com	नलगाड न पा जाजरकोट	उद्यम विकास
१५	विवेक देवकोटा	बरिष्ठ प्रशासन सहायक	स्थायी	सहायक पाचौं	९८४९४०३१७४	devkotabiiveek555@gmail.com	विरेन्द्रनगर- ४ सुर्खेत	
१६	हेमन्त बहादुर शाही	प्रा.स. पाचौं कृषि	स्थायी	सहायक पाचौं	९८६८३३६६२५	hemantashahi6625@gmail.com	तिलागुफा न.पा. ०४ कालिकोट	कृषि
१७	नन्दकिशोर साह	सव-इन्जिनियर	स्थायी	सहायक पाचौं	९८६०४०६१६६	nandu3633@gmail.com	खडक न.पा. - ११, सप्तरी	प्राविधिक
१८	गिता बुढा	सहायक महिला विकास निरिक्षक	स्थायी	सहायक चौथो	९८६८११०५९२	gitabudha592@gmail.com	महाबु-२ दैलेख	महिला विकास
१९	चोकी डोल्कर लामा	रोजगार संयोजक	करार	सहायक पाचौं	९८४६८४९६४६	dolkarchoki02@gmail.com	नार्पा भूमि गा.पा. ०३, मनाङ	रोजगार
२०	महेन्द्र साउँद	असिष्टेन्ट सव-इन्जिनियर	स्थायी	सहायक चौथो	९८६८८२४९६३	mahendrasaud111@gmail.com	साँफेबगर- ९, अछाम	प्राविधिक
२१	विकास वावु वराम	ना.प्र.स्वा.प्रा	करार	सहायक चौथो	९८५६०२१५४९	bikashbaram70@gmail.com	पालुङटार न.पा. ०६ गोरखा	भेटनरी
२२	सुनिता राना	ना.प.से.प्रा.	करार	सहायक चौथो	९८४६९३७४१४	sunita.sinchuri@gmail.com	चामे गा.पा. ४ मनाङ	भेटनरी

क्र.स.	कर्मचारीको नाम	पद	सेवा	श्रीणी/ तह	सम्पर्क नं	E-MAIL	स्थायी ठेगाना	शाखा
२३	नर्जित रावल	असिष्टेन्ट सव-इन्जिनियर	स्थायी	सहायक चौथो	९७६५५२२००९	rawalnarjitt@gmail.com	स्वामी कार्तिक खापर गा.पा. ०१, बाजुरा	प्राविधिक
२४	दिपेन्द्र शाही	प्रशासन सहायक चौथो	स्थायी	सहायक चौथो	९८६०१३०८५९	trickmandbshahi@gmail.com	हिमा गा.पा. ७ जुम्ला	वडा न५ को कार्यालय
२५	मिम बहादुर सहकारी	खा.पा.स.टे	स्थायी	सहायक चौथो	९८६५८७१२१५	bogatimim123@gmail.com	नरहरीनाथ गा.पा. कालिकोट	प्राविधिक
२६	श्याम किशोर साह	प्राविधिक	करार	सहायक पाँचौं	९८६५०१०२७८	sshyam3633@gmail.com	खडक न.पा. - ११, सप्तरी	प्राविधिक
२७	श्रद्धा शाही	असिष्टेन्ट सव-इन्जिनियर	स्थायी	सहायक चौथो	९८६८९३४७४५	shahisharada019@gmail.com	हिमा गा.पा. ७ जुम्ला	प्राविधिक
२८	चन्द्र बहादुर आले मगर	हेभि अपरेटर	करार	श्रेणी विहिन	९८४५७१५९५८		मकवानपुर	
२९	उत्तम कुसवार	हेवी इक्युपमेन्ट सहचालक	करार	श्रेणी विहिन	९७४२४७११४९		वरथवा -०८ सर्लाही	
३०	रोशन योञ्जन	सवारी चालक	करार	श्रेणी विहिन	९८६२००२६०६		पाख्रिवास न.पा. ०९ धनकुटा	
३१	छविलाल खत्रि	कार्यालय सहयोगी	करार	श्रेणी विहिन	९८६८२७२६०४		भेरी न.पा. ०२ जाजरकोट	कार्यालय सहयोगी गा.पा. कार्यालय
३२	पेम्बा क्षोमा लामा	कार्यालय सहयोगी	करार	श्रेणी विहिन	९८६०६८००६९		नार्पा भूमि गा.पा.१ मनाङ	कार्यालय सहयोगी गा.पा. कार्यालय
३३	खण्डो कर्साङ लामा	कार्यालय सहयोगी	करार	श्रेणी विहिन	९८६४८९७४९३		नार्पा भूमि गा.पा. २ मनाङ	कार्यालय सहयोगी २ न वडा कार्यालय
३४	फुन्जो ठिलेक लामा	कार्यालय सहयोगी	करार	श्रेणी विहिन	९८४६८४५०६०		नार्पा भूमि गा.पा.१ मनाङ	कार्यालय सहयोगी गा.पा. कार्यालय
३५	गणेश पुन	कार्यालय सहयोगी	करार	श्रेणी विहिन	९८६८१५४५७९		भेरी न.पा. ०२ जाजरकोट	कार्यालय सहयोगी गा.पा. कार्यालय
३६	बिरेन्द्र बहादुर शाही	कार्यालय सहयोगी	करार	श्रेणी विहिन	९८४९१९८५९५		हिमा-०७, जुम्ला	कार्यालय सहयोगी ५ न वडा कार्यालय
३७	टसी डिण्डो लामा	सचिवालय सहयोगी	करार	श्रेणी विहिन	९८६१०८४५६६		नार्पा भूमि गा.पा. फु गाउँ मनाङ	सचिवालय
३८	रबिकान्त घर्ती	विधुत गृह सहयोगी	करार	श्रेणी विहिन	९८४०५६९३८१		थवाङ १ रोल्पा	फु जल विधुत गृह

१०.२ गाउँपालिकास्थित स्वास्थ्य कर्मचारीहरु

क्र.स.	कर्मचारीको नाम	पद	सेवा प्रकार	श्रीणी/तह	सम्पर्क नं	स्थायी ठेगाना	संस्था
१	पंकज कुमार साह	हे.अ.	स्थायी	सहायक पाँचै	९८४४३८३३८२	मनरा शिसवा ९ महेत्तरी	फू स्वास्थ्य चौकी
२	प्रतिक्षा बुढामगर	हे.अ.	स्थायी	सहायक पाचै	९८६८६९३८३२	दुइखेली १ रेल्पा	नार स्वास्थ्य चौकी
३	अनिता थापा	अ.न.मी.	स्थायी	सहायक चौथो	९७६२८६५४३६	घिरीङ २ तनहुँ	फू स्वास्थ्य चौकी
४	गोविन्द देवकोटा	अ.हे.व.	स्थायी	सहायक चौथो	९७४५२८७६९०	बन्फिकोट ९ रुकुम पश्चिम	फू स्वास्थ्य चौकी
५	पवन रेखा चौधरी	अ.न.मी.	स्थायी	सहायक चौथो	९८६५१६०६८७	कोल्हवी - ११ बारा	नार स्वास्थ्य चौकी
६	सुमन तामाङ	अ.हे.व.	स्थायी	सहायक चौथो	९८१४३८५१२२	बराहपोखरी-१ खोटाङ	फू स्वास्थ्य चौकी
७	निर्मला खडका	अ.न.मी.	स्थायी	सहायक चौथो	९८४०६५४१७४	मुसिकोट - १३ रुकुम पश्चिम	नार स्वास्थ्य चौकी
८	केशर बिष्ट	अ.हे.व.	स्थायी	सहायक चौथो	९८४२७९७०९८	बनगाड कुपिण्डे-२ सल्यान	नार स्वास्थ्य चौकी
९	तेज प्रसाद शर्मा	अ.हे.व.	करार	सहायक चौथो	९८४५९४७०९२	भेरी - ९ जाजरकोट	नार स्वास्थ्य चौकी
१०	तान्जेन पाल्मा लामा	कार्यालय सहयोगी	करार	श्रेणी विहिन	९८४९५२८२०१	नार्पा भूमि गा.पा. १ मनाङ	नार स्वास्थ्य चौकी
११	टसि खण्डो लामा	कार्यालय सहयोगी	करार	श्रेणी विहिन	९८४६९३५५०३	नार्पा भूमि गा.पा. ४ मनाङ	फू स्वास्थ्य चौकी

गाउँपालिका स्थित विद्यालय शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारीहरूको विवरण

क्र.स.	नाम, थर	सम्पर्क नं	श्रेणी/तह	विद्यालय	किसिम
१	शेर बहादुर बि.क.	९७६२७५१०२४	प्रा.वि./तृतिय	नार आधारभूत विद्यालय	स्थायी
२	मुखिया बि.क.	९८४६२२९५८८	प्रा.वि./तृतिय	फू प्राथमिक विद्यालय	अस्थायी
३	हेड नारायण थापा मगर	९८४५१४३६४३	प्रा.वि./तृतिय	फू प्राथमिक विद्यालय	स्थायी
४	बेलकाशी गुरुङ	९८४६७३४४६८	प्रा.वि./तृतिय	नार आधारभूत विद्यालय	स्थायी
५	सोनम छेवाङ लामा	९८४०५५२७७१	कार्यालय सहयोगी	फू प्राथमिक विद्यालय	करार

गाउँपालिका स्थित विद्यालयभित्र मन्टेश्वरी कर्मचारीको विवरण

क्र.स.	नाम, थर	सम्पर्क नं	पद	विद्यालय
१	फुब्रु छोडेन लामा	९८४०३८३१५९	बाल विकास शिक्षक	नार आधारभूत विद्यालय
२	कर्मा छिमी लामा	९८६४५८९८३४	बाल विकास शिक्षक	नार आधारभूत विद्यालय
३	पाल्मा साङमो लामा	९८६६०८७६५२	बाल विकास शिक्षक	नार आधारभूत विद्यालय
५	कुइसाङ डोल्मा लामा	९८६९५५५५१२	बाल विकास शिक्षक	फू प्राथमिक विद्यालय
६	डिमा नाङसाङ लामा	९८४५३५१४७६	बाल विकास शिक्षक	फू प्राथमिक विद्यालय

११. नार्पा भूमि गाउँपालिकाको संगठान संरचना

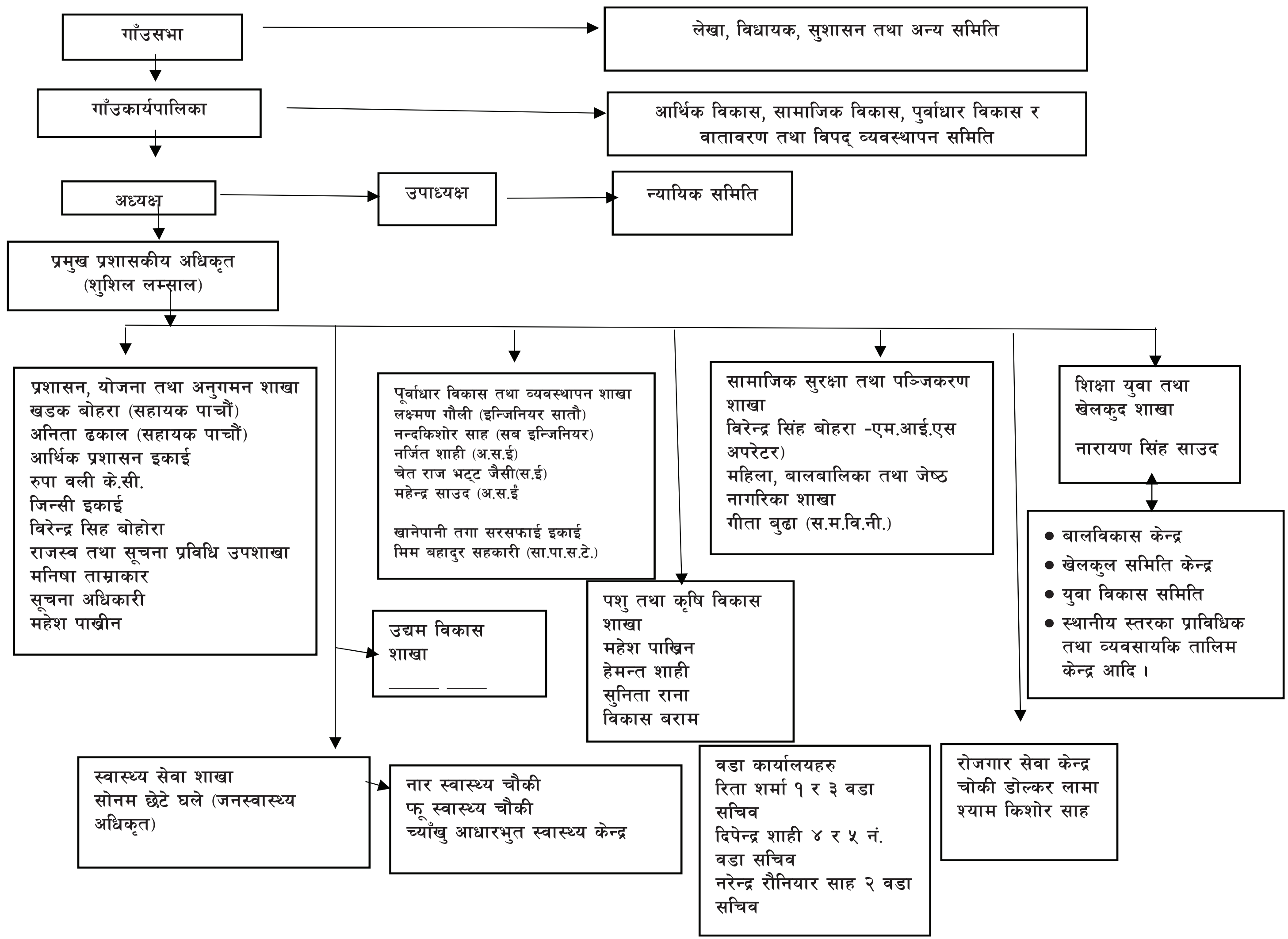

१२. कार्यक्रम तथा केही तस्बीरहरू

vivo V25 · Manisha
Jun 7, 2023, 11:05

Chyakhu
(3780 Mtr.)
27 K.M.
Narpa Bhumi R.M.

REDMI NOTE 9
RAWAL NARJIT
04/12/2025 08:46

Kunchok Tenzin Lama
Chairperson

"आर्थिक समृद्धिको आधार, लघु उद्यम मार्फत स्वरोजगार"
आ.व.२०८१/०८२
गरिबी निवारणका
लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम
मारङ्गी सम्बन्धी तालिम
मिति- २०८२/०२/०८-१२
स्थान- वडा नं.- ४, ५ फु, मनाङ
आयोजक:

"सम्पन्न नार्पा भूमि, प्रसन्न नार्पा जाति"
नार्पाभूमि गाउँपालिका
१८औं गाउँसभा
असार १० गते
स्थान: नार्पा भूमि गाउँपालि
आयोजक
नार्पा भूमि गाउँपालिकाको का
च्याँखु, मनाङ

नार्पा भूमि गाउँपालिका
Narpa Bhumi Rural Municipality
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
Office of the Rural Municipal Executive
Chyakhu, Manang, Nepal
नार्पाभूमि गाउँपालिका
१८ औं गाउँसभा
मिति: २०८२ असार १० गते
स्थान: नार्पा भूमि गाउँपालिकाको सभाहल
आयोजक
नार्पा भूमि गाउँपालिकाको कार्यालय